Бухы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

Газетэмнай 1921 оной декабриин 21-һээ гарана | № 188 (13993) | 1975 оной августын 12, вторник | Сэн 2 мүнгэн.

УГТАМЖЫН ТҮСЭБ

…ПСС-эй XXV съезд зарлаха тухай партиин Централь… комитедэй апрелиин Пленумэй тогтоолоор урмашан …гжоһон Буряад оронойнмай бүхы ажалшад үндэр … дэбжэлтын оршон байдалда ажаллажа байнхай. …ашадай үйлэдбэриин эдэбхи үүсхэл үдэрһөө үдэртэ …айгөөр бадарна, хэжэ байһан хүдэлмэриингөө түлөө …усалтань улам бүри ургана. Эхэ оронойнгоо ман… …а ажалай бэлэг бариха, табан жэлдэ — габшагай …, социалис мүрысөөндэ — үргэн далайса: иимэ уряа …нг фабрика болон заводуудташье, леспромхоз болон …гын участок дээрэшье, колхоз болон совхоздошье …шадай коллектив бүхэндэ сэлгёоноор зэдэлжэ бай… …болонхой.

…хон коллективүүдэй баталан абаһан дээшэлүүлэг… …н социалис уялганууд, угтамжын түсэбүүд хадаа …шадай үйлэдбэриин эдэбхи үүсхэлэй улам бүри ур… … байһанине, шэн габьяата ажалайнь охиной улам … бадаржа байһанине эли тодоор гэршэлнэ. Угтамжын …б — энэ хадаа ажалшадай үйлэдбэриин эдэбхи үүс… …ээ үндэһэлжэ гараһан түсэб ха юм. Ажалшадай кол… …вүүд баталан абаһан угтамжынгаа түсэб амжалта… …ар дүүргэжэ, эрхим һайн продукци гаргажа, Эхэ …доо бэлэглэхэ гэһэн зорилго урдаа табинхай. Зү… … иинл продукци бүтээн гаргаха гэһэн зорилго табиг… … бэшэ, харин имагтал эрхим һайн шанартай про… … элбэгээр, гаргаша багатайгаар бүтээн гаргаха гэ… … шухалын шухала зорилго бэелүүлэгдэхэ болоно …

…дэхи табан жэлэй түгэсхэхы жэлдэ манай респуб… …н промышленна 109 предприяти угтамжын түсэб …ан абаад, тэрэ түсэбөө дүүргэхын тулада тодорхой …ээ ябуулгануудые хараалаад, амжалтатайгаар хүдэл… …айнхай. Тэдэ предприятинуудай коллективүүдтэ үй… …риингөө технологи нарижуулха, наука болон техни… …йлалтануудые үйлэдбэридэ саг үргэлжэ нэбтэрүүл… …эрэлгэ болон түүхэй эд хэрэгсэл улам һайнаар …дэг болохо, ажал ехэтэй хүдэлмэри оньһожоруул… …анизацилха, хүдэлмэришэдэй мэргэжэл дээшэлүүл… …алай бүтээсэ ехэ болгохо, ажалай журам һайжа… …а, социалис мүрысөө үргэн далайсатайгаар, үрэ дүн …ээр эмхидхэхэ талаар бага бэшэ юумэн хэгдээ, …ашье. Иимэ хүдэлмэриинь үрэ дүн элитээр хараг…

… предприятинуудай угтамжын түсэбүүд соо хараа… …һанай ёһоор, түсэбһөө гадуур 15,4 миллион түхэ… … продукци бүтээн гаргагдаад, худалдагдаха байгаа. …жын энэ түсэб муу бэшээр дүүргэгдэжэ байна. …хэдэ, угтамжын түсэб баталан абаһан промыш… … предприятинууд 1975 оной түрүүшын хахад жэ… …ршада продукци бүтээн гаргажа худалдаха түсэбөө … процент дүүргэнхэй. Түрүүшын хахад жэл соо 5,5 … түхэригтэ продукци худалдагдаха гэжэ угтам… …сэбөөр хараалагдаһан байһан аад, түсэбһөө үлүү… …5 миллион түхэригэй продукци худалдагдаһан … юм. Угтамжын түсэб баталан абаһан бэеэрээ, тэ… …аабол дүүргэхын тула ажахын хүтэлбэрилэгшэдэй, …йна организацинуудай тодорхой хэмжээ ябуулга… …е бэелүүлээд, үүсхэл оролдолго гаргаад, энэ шуха… …эрэгтэ хүдэлмэришэдые шадамараар элсүүлээд бай… …, иимэ һайн үрэ дүн туйлагдана бшуу. Эндэ хүдэлмэ… …дэй дунда ойлгууламжын, эмхидхэлэй хүдэлмэри хэ… …й ха юм.

…жынгаа түсэб бэелүүлхэ хэрэгтэ электро-заһаба… … завод, «Забайкаллес» комбинат, Итанциин лес… …оз, Онохойн модоной комбинат, Нижне-Ангарска …най завод, «Сельхозтехника» нэгэдэлэй Хойто… …ай аймагай отделени болон бусад хэдэ хэдэн пред… …уудай коллективүүд муу бэшэ амжалтануудые …а. Эдэ коллективүүд бултадаа угтамжынгаа түсэб …аран процент дүүргээ.

…гөөр иимэ түрүү предприятинуудай хажуугаар мүн …жо, хожомдожо ябаһан, угтамжынгаа түсэб дүүргэ… …й промышленна предприятинууд бии. Жэшээнь, ло… …-вагон заһабарилгын завод, Яруунын загаһанай …, Сэлэн-Дүүмын заһабарилгын-механическа завод …ынгаа түсэб дүүргэхэгүйһөө гадна, 1975 оной тү… …н хахад жэлдэ гүрэнэйнгөөшье түсэб дүүргэжэ …гүй. Зургаа һарын туршада угтамжынгаа түсэб …гүй предприятинуудые тэрлэн тоолохо болоо һаа, … бэшэ. Юун дээрэһээ иимэ дутагдал тохёолдоноб …алтагаануудыень элиршэлхэ гэбэл, түбхын түрүүн… …алай журам ба эмхидхэл һула, хүдэлмэришэдэй … ойлгууламжын хүдэлмэри хангалтагүй байна. Со… … мүрысөөн үргэн далайсатайгаар эмхидхэгдэнэгүй. …өөндэ хэн түрүүлжэ, хэн гээгдэжэ, хожомдожо яба… …жэ тодо һонороор, тодорхой зүбөөр элирүүлэгдэ… …, Түрүүшүүлэй баян дүй дүршэлые бүгэдын шада… … болгохоор хэмжээнүүд олохон ушарта яахадаашьеб …гүй.

…дай ажахын али бүхы һалбаринуудые эрид түргэ… …гжөөхын тула юһэдэхи табан жэлэй түгэсхэхы жэ… …барinuудые, бүхыдөө табан жэлэйнгээ түсэбые …адай коллектив бүхэнэй дүүргэхэнь тон шухала. …хы жэлэй дүүрэтэр миил дүрбэ һара үлүүтэйхэн … үлэнхэй. Энэ хадаа тон богонихон болзор гээшэ …, Теэд хэгдэхэ юумэн үшөө ехэ байна. Ехэ, тон ехэ. … хүдэлмэриин үдэр бүхэн, час бүхэн ехэ үнэтэй. …эриин үдэрэй туршада нэгэшье час соо һамшалта … нэгэшье минута миил гээхэ гээшэ ажахыда ехэ хо… … ушаруулха байна. Ажахын хүтэлбэрилэгшэд, пар… … болон профсоюзна организацинууд иимэ ушарнууд… … эрид шууд тэмсэхэ зорилготой. Мүнөөдэр үсэгэл… …һөө габшагайгаар, үглөөдэр мүнөөдэрэйхиһөө бүри …айгаар ажаллаха гэһэн уряае одоол эндэ дабтан … тэмдэглэлтэй болоно.

…ПСС-эй XXIV съездын хараалһан түүхэтэ шиндхэбэ… …дые, юһэдэхи табан жэлэй түсэбые амжалтатайгаар …лхэ хэрэгтэ үйлэдбэриингөө түсэб, абаһан уялга… …, угтамжынгаа түсэб ажалшадай коллектив бүхэ… …дүүргэхэ гээшэ тон ехэ удха шанартай, үүргэтэй …

ТҮГЭСХЭХЫ ЖЭЛЭЙ ГАБШАГАЙ АЛХАМ

Бүд нэхэгшэ Наталья Поповае энэ фото-зураг дээрэ харанат. Тэрэ байгша оной хахад жэлэй туршада аяар 1.220 метр бүд түсэбһөө гадуур нэхэжэ, Улаан-Үдын нарян сэмбын комбинат сооо суурхана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: комсомолой гэшүүн, бүд нэхэгшэ Н. Попова.

Ц. ЦЫРЕНЖАПОВАЙ фото.

БУРЯАДАЙ, ЯХАДАЙ АССР-нүүдэй БА ШЭТЫН ОБЛАСТИИН АЖАЛШАДАЙ 1975 ОНОЙ ЯНВАРЬ—ИЮЛЬ ҺАРАНУУДАЙ СОЦИАЛИС МҮРЫСӨӨНЭЙ ЗАРИМ ДҮНГҮҮД

	Түсэбэй дүүргэлтэ (%)		
	Буряадай АССР	Яхадай АССР	Шэтын область
ПРОМЫШЛЕННОСТЬ			
Продукци худалдалга	102	100,9	98,0
Ажалай бүтээсэ	102	99,9	96,0
Промышленна предприятинуудай тоо — бүхыдөө	195	163	228
Тэрэ тоодо продукци худалдаха түсэбөө дүүргээгүй предприятинууд	46	31	48
Бүхы предприятинуудай тоодо процентээр	24	19	21
ХҮДӨӨ АЖАХЫ			
Мал ажалай гол продуктнуудые худалдалга (9 һарын түсэбэй дүүргэлтэ):			
мяхан	48	55	39
Һүн	77	67	71
Үндэгэн	85	107	75
Ноһон	93	—	71
КАПИТАЛЬНА БАРИЛГА			
Гүрэнэй түбэй капитальна һомололго — бүхыдөө	79	96	90
Тэрэ тоодо барилга-хабсаралгын хүдэлмэри	81	101	92
Барилгада үгтэһэн капитальна һомололго:			
Һургуулинуудай барилгада	46	96	84
Хүүгэдэй эмхи зургаануудай барилгада	59	92	73
Больница ба поликлиникэнүүдэй барилгада	84	92	110
Гэр байра ашаглалгада оруулалга (9 һарын түсэбэй дүүргэлтэ)	35	55	40
Өөһэдын хүсөөр бүтээгдэһэн подрядна ажалай хэмжээн	92	102	93
АЖАЛШАДАЙ ХЭРЭГЛЭМЖЭ ХАНГАЛГА			
Хэрэглэмжэ хангалгын хэмжээн — бүхыдөө	99	104	96
ХУДАЛДАА НАЙМАН			
Гүрэнэй ба кооперативна худалдаа наймаанай эд бараанай рознично эрьесэ (нэмэлтэ даабаритайгаар)	100,3	99,4	100,2

БУРЯАДАЙ АССР-эй СТАТИСТИЧЕСКЭ УПРАВЛЕНИ

УЛААН ВЫМПЕЛЭЭ АЛДАНАГҮЙ

Улаан-Үдын гэр байра барилгын комбинадта эрхим ажалаараа суурхадаг бригаданууд олон юм. Виктор Иванович Трифоновэй хүтэлбэрилдэг модошо дархашуулай бригада тэдэнэй тоодо оролсоно. Трифоновэй бригадын гэшүүд томо панельнээр гэрнүүдые барилсана. Тус бригадын модошо дархашуулай уран гараар энэ жэлдэ Улаан-Үдын Октябрьска районой 43-дахи кварталда 80 байратай гэр, 41-дэхи кварталда 60 байратай гэр, тиихэдэ Железнодорожно райондо 80 байратай гурбан ондоо гэр «эрхим» сэгнэлтэтэйгээр ашаглалгада оруулагдаһан байна.

В. И. Трифоновэй бригадын гэшүүд КПСС-эй XXV съездын хүндэлэлдэ зорюулагдаһан ажалай вахтада жагсаад, ажалдаа эрхим амжалтануудые туйлана. Жэшээлхэдэ, хахад жэлэйнгээ түсэб 175 процент дүүргэнхэй. Бригадын модошо дархан бүхэн хахад жэлэй туршада даабаряа холо үлүүлэн дүүргэһэн байна.

Бригададань бүхыдөө 25 хүн хүдэлнэ. Бултадаа эбтэй эетэй тула ажалдаа үндэр бүтээсэ туйлана. Тэдэнэр ажалай бүтээсэ 13 процентээр дээшэлүүлжэ шадаа. Модошо дархашуул Василий Шарапов, Леонид Трифонов, Григорий Кварцов, Василий Зобнев гэгшэд үдэр бүри һайнаар ажаллажа, абаһан уялгануудаа үлүүлнэ.

В. И. Трифоновэй бригадын коллектив социалис мүрысөөндэ эрхим амжалта туйлаһанайнгаа түлөө Улаан-Үдын гэр байра барилгын комбинадай дирекциин, парткомой, профкомой дамжуулгын улаан вымпелдэ байгша ондо хоёр дахин хүртэжэ, грамотануудаар шагнагдаһан байна.

С. ОЧИРОВ.

ХАХАД ЖЭЛЭЭР УРИД

КПСС-эй ээлжээтэ XXV съездын хүндэлэлэй социалис мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр оролсоһон «Забайкальский» гэжэ ан үсхэбэрилдэг совхозой хүдэлмэрилэгшэд ажалай ехэ амжалта туйлаба. Тэдэнэр болзорһоонь хахад жэлээр урид халтар хара үнэгэнэй, норкын гүлгэ абажа, томо болгохо табан жэлэй даабарие дүүргэһэн байна.

Юһэдэхи табан жэлэй түсэбэй ёһоор совхозой коллектив норкын 309,3 мянган, үнэгэнэй 27,3 мянган гүлгэ түлжүүлхэ даабаритай байһан юм. Үнгэрэгшэ дүрбэн жэлэй туршада норкын 258,2 мянган, үнэгэнэй 24,8 мянган гүлгэ томо болгоһон байгаа. Түгэсхэхы жэлэй түрүүшын хахад соо норкын 76 мянган, үнэгэнэй 6,4 мянган гүлгэ абаа. Тиигэжэ норкын тоо олошоруулха табан жэлэй даабари 107,4, халтар хара үнэгэнэй — 114,5 процент дүүргэгдэһэн байна.

Эдэ бүгэдын ашаар совхозой коллектив ангай арһа гүрэндэ худалдаха, продукци үйлэдбэрилхэ, сэбэр олзо абаха даабаряа амжалтатайгаар дүүргэхэ аргатай болобо. Ажахын мэргэжэлтэдэй уридшалан тооложо үзэһэнэй ёһоор энэ коллектив табан жэл соо 17,3 миллион түхэригэй ангай арһа гүрэндэ худалдаха гээд тодорхойлогдобо. Энэнь түсэбөөр хараалагдаһанһаа 1,6 миллион түхэригөөр ехэ болоно. Тиигэжэ 2,8 миллион түхэриг сэбэр олзо абаха жэшээтэй.

О. Н. Федорова, Л. В. Асеева, Т. Н. Баженова, А. А. Кушнарева гэгшэдэй хүтэлбэрилдэг бригадануудай коллективүүд социалис мүрысөөнэй манлайда ябана. Ажахын 40 гаран түрүү хүдэлмэришэн хубиингаа табан жэлэй түсэбые дүүргээд, арбадахи табан жэлэй даабаряар ажаллана. Тэдэнэй дундаһаа Галина Рахвалова, Ирина Малых, Полина Будникова, Нина Леонтьева гэгшэдэй оролдосотой ажалые онсолон тэмдэглэхэ хэрэгтэй.

Совхозой хүдэлмэришэд энэ жэлдэ абаһан гүлгэдөө һайнаар түлжүүлжэ, түрэл партиингаа XXV съездые ажалай ехэ амжалтатайгаар угтаха зорилготой.

А. НАГАСЛАЕВ.

Улаан-Үдын аймаг.

АВИАТОРНУУДАЙ ЗОРИЛГО

Улаан-Үдын авиапредприятиин коллектив КПСС-эй XXV съезд тухай мэдээсэлые баяр баясхалантайгаар хүлеэн абаһан юм. Байгша оной болон түсэбтэ табан жэлэй программые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө мүрысөөн эндэ шэнэ хүсэтэйгөөр дэлгэрээ. Авиаторнууд арга боломжоёо тооложо үзөөд, партиин XXV съездын хүндэлэлдэ дээшэлүүлэгдэһэн социалис уялга баталан абаа. Тэдэнэр 1975 ондо хараалагдаһан түсэбһөө гадуур 27500 хүнөөр олон пассажирнуудые, 460 тонно почто, арадай ажахын ашаа зөөхэ, ажалай бүтээсые 7,5 процентээр дээшэлүүлхэ гэжэ шиидээ.

Мүнөө авиапредприятиин бүхы хүдэлмэрилэгшэд партиин XXV съездые ажалай бэлэгүүдээрэ угтаха зорилготойгоор ажаллана.

И. ХРАПУНОВ.

«Искра» колхоз июлиин 28-һаа обёос горохой холисо хуряажа эхилэнхэй. Мүнөө бүхы отделениин табан комбайн хадалгада ябана. Колхозой түрүү механизаторнууд У. С. Антонов, М. П. Антонов, Н. Ф. Седов, Ф. И. Зайцев, С. Ф. Глотов гэгшэд богонихон болзорой туршада 125 гектар полиһоо обёос горохой холисо хуряажа үрдеэ. Автомашинын жолоошод В. С. Зайцев, В. К. Злобин, М. А. Софронов болон бусад ногоон тэжээл таһалгаряагүй зөөжэ, силос даралгые түргэдхэнэ. Мүнөө 200 гаран тонно силос дарагдаад байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: комбайнууд хуряалгада ябана.

З. ВЕСНИНАГАЙ фототекст.

БурАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

НҮХЭР Ж. Б. БАТУЕВЫЕ БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Хүгжэм зохёолгын ба олониитын ехэ хүдэлмэри хэһэнэйнь түлөө түрэһөөр 60 наһа гүйсэһэнтэйнь дашарамдуулан Буряадай АССР-эй искусствын габьяата ажал ябуулагша, композитор, Батуев Жигжит Батуевичые Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Б. СЕМЕНОВ.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретариин түлөө Президиумэй гэшүүн К. ШОМОЕВ.

Улаан-Үдэ, Соведүүдэй байшан.

1975 оной августын 11.

ЭБ НАЙРАМДАЛАЙ ХЭРЭГ УЛАМ БЭХИЖҮҮЛХЫН ТУЛА

Хельсинкидэхи зүблөөн дээрэ КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежнев түрүүтэй Советскэ Союзай делегациин бүтээһэн хүдэлмэри, эхилһэн ажал ябуулгые КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй үндэрөөр сэгнэһыень бүхы совет арад ехэтэ һайшаан дэмжэнэ. Бүхы орон дотор боложо байгаа олон тоото митингнүүдэй ба суглаануудай тогтоолнууд дээрэ дурсагдаһые гэршэлнэ.

Войтовичой нэрэмжэтэ Московско вагон-заһабарилгын заводой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба алба хаагшад «Ниитэ Европын зүблөөнэй дүнгүүдые һайшаанабди!», «Ажалдаа шэнэ амжалтануудые туйлажа, КПСС-эй XXV съездые угтахабди!» гэһэн лозунгнуудтайгаар митингдэ ерээ.

Тэндэ үгэ хэлэһэн цехэй начальник В. Н. Майоров, хүдэлмэришэн А. И. Новикова болон бусад иигэжэ мэдүүлбэ: Европын 33 гүрэнэй, США-гай ба Канадын хүтэлбэрилхы ажал ябуулагшадай уулзалга урда тээнь үзэгдөөгүй, уласхоорондын угаа шухала удха шанартай ябуулга болоно. Энэ уулзалга шахардуу байдалые һулаарулха хэрэгтэхи шэнэ шатын эхи табяа. Амгалан гүримаар зэргэ оршохо тухай гол ёһонуудые бэхижүүлхэ, ниитын ондо ондоо байгуулалтатай гүрэнүүдэй хоорондын адли тэгшэ эрхэтэй холбоо харилсаа заһаруулха замдахи шухала алхам болоо.

«Европодо аюулгүй байдал, харилсаа холбоо хангаха зүблөөнэй дүнгүүд тухай» документые эндэхи ажалшад нэгэ һаналтайгаар һайшаагаад, амгалан байдал бэхижүүлхэ гэһэн парти, правительствын оролдолго хүсэлэлгэдэ харюу болгон, юһэдэхи табан жэлэй түгэсхэхы жэлэй түсэб, бүхы табан жэлые амжалтатайгаар дүүргэхэ дээшэлүүлэгдэмэл социалис уялгануудые абаха гэжэ тогтоол дотороо бэшэбэ.

Хельсинкидэ гар табигдаһан түгэсхэлэй документ экономикын, эрдэм болон техникын талаар Европын гүрэнүүдэй харилсаа холбоо хүгжөөхэдэ таарамжатай оршон байдал хангана, — гэжэ Пензенскэ часай заводой хүдэлмэрилэгшэ С. С. Савосин митинг дээрэ мэдүүлбэ. — Манай заводой бүтээн гаргаһан часууд Совет орон дотороо гадна, мүн хилын саана магтагдадаг болонхой. Гадаадын 50 гаран фирмэ манай продукциин гурбанай нэгэ хубиие худалдан абана. Бидэнэр өөһэдынгөө дүй дүршэлые бусад оронуудтахи хаиинартаа хубаалдадагбди.

Тэрэшэлэн ехэ митингнүүд Чечено-Ингушетиин нефтьхимиин гол үйлэдбэри — СССР-эй 50 жэлэй ойн нэрэмжэтэ Грозненско химическэ комбинадта, Яхадай оёдолой фабрикада, С. Шаумянай нэрэмжэтэ Ереванска арһанай үйлэдбэриин нэгэдэлдэ, Ждановай нэрэмжэтэ Владимирска тракторай заводто, Революциин тэмсэлшэдэй нэрэмжэтэ Омско «Сибзаводто», ороной бусад предприятинууд, эмхи зургаанууд болон институдуудта болобо.

Совет хүнүүд Коммунис партиингаа гадаадын ба дотоодын политикые сэхэ шууд дэмжэн, ажалай талаар эдэбхи оролдолгоёо улам арьбадхажа байна. Ажалдаа шэнэ амжалтануудые туйлажа, КПСС-эй XXV съездые нэрэтэй солотойгоор угтахаар бэлдэнэ. Жэшээлэн хэлэбэл, Брестын вагонно депогой автотормозуудай цехэй хүдэлмэрилэгшэд түсэбтэ табан жэлэй даабариһаа гадуур тормозой зургаа мянган прибор заһаха гэжэ шиидээ. Братскын алюминиин заводой электролизно гурбадахи цехэй металлургнууд урда тээнь абаһан уялганууд дээрээ нэмэжэ, хэдэн арбаад тонно «жэгүүртэ» металл үйлэдбэрилхөөр шиидэбэ. СССР-эй 50 жэлэй ойн нэрэмжэтэ Брянска машина бүтээлгын заводой хүдэлмэрилэгшэд жэлэй даабариһаа гадуур 2 миллион 500 мянган түхэригэй продукци бүтээн гаргахаар хараалаа.

ТАСС шэнэ һонин

НҮХЭР Л. И. БРЕЖНЕВ, НҮХЭР Г. ГУСАК ХАНИ ЁҺООР УУЛЗАБА

…ЛТА. (ТАСС). КПСС-эй …гай Генеральна секре… Л. И. Брежнев, Совет… Союзда амаржа байһан …-эй ЦК-гай Генеральна …ретарь, ЧССР-эй Прези… Густав Гусак августын …най үдэр Крымдэ уулзаа.

… дүү хоёр партиин хү…бэрилэгшэд уласхоорон… байдалай, КПСС-эй бо… КПЧ-гэй, СССР-эй ба …СР-эй хоорондын харил… холбооё саашадань хүг… …лтын асуудалнуудые зүб… хэлсэбэ. Нүхэд Л. И. …жнев, Г. Гусак Европодо …улгүй байдал, харилсаа …лбоо хангаха зорилгоор …льсинкидэ зарлагдаһан …лөөнэй үрэ дүнгүүдые ын…өөр сэгнээ. Гэхэтэй хам… Европын 33 гүрэнэй, …ША-гай ба Канадын гар …таһан түгэсхэлэй документ, Хельсинкидэхи зүблөөнэй …нүүд түүхэтэ шухала удха …анартай, уласхоорондын ша…рдуу байдал һуларуулха ябадалай шэнэ шата болоно, амгалан байдал бэхижүүлхэ ба адли тэгшэ эрхэтэй харилсаа холбоо хүгжөөхэ таатай арга боломжонуудые Европын арадуудта олгоно гэжэ тэмдэглэгдээ.

Түгэсхэлэй документ дотор найруулагдан соносхогдоһон бүхы гол ёһонуудые бодото дээрэнь бэелүүлхын түлөө сэхэ шууд тэмсэхээр шиидэнхэй байһанаа хоёр тала тусхайлан тэмдэглэбэ.

Л. И. Брежнев, Г. Гусак өөһэдынгөө оронуудтахи социалис ба коммунис байгуулалтын дүй дүршэл тухай, экономикын талаар хоёр ороной хоорондын харилсаа холбооё саашадань хүгжөөхэ ба гүнзэгырүүлхэ түсэбүүд тухай информацинуудые абалсаа.

Хөөрэлдөөн үнэн зүрхэнэй, хани ёһоной оршон байдалда үнгэрбэ.

Густав Гусак тэрэл үдэр Эхэ орондоо бусаа.

ХАНИ ЁҺОНОЙ АЛБАНАЙ ХЭРЭГЭЭР

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгин ПОРП-ын ЦК-гай Политбюрогой ба Польшын Арадай Республикын Министрнүүдэй Соведэй уряалаар, хани ёһоной албанай хэрэгээр Варшава ошохоёо августын 11-дэ Москваһаа мордоо.

Советскэ Союзай гүрэнэй тугуудай хиидхэгдэһэн Внуковска аэродром дээрэһээ А. Н. Косыгиние нүхэд Ю. В. Андропов, Ф. Д. Кулаков, И. В. Капитонов, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшонор И. В. Архипов, Н. К. Байбаков, В. Э. Дымшиц, М. А. Лесечко, В. Н. Новиков, И. Т. Новиков, З. Н. Нуриев, Л. В. Смирнов, Н. А. Тихонов, СССР-эй министрнүүд Б. Ф. Братченко, Н. С. Патоличев, В. Д. Шашин, СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министрэй нэгэдэхи орлогшо В. В. Кузнецов, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй хэрэгүүдые эрхилэгшэ М. С. Смиртюков болон бусад түшаалтад үдэшэбэ.

СССР-тэ ПНР-эй хэрэгүүдые саг зуура эрхилхэ этигэмжэтэ Владислав Неперай үдэшэлсөө.

(ТАСС).

ЭБ НАЙРАМДАЛАЙ ХЭРЭГТЭ ЭДИР НАҺАНАЙНГАА ЭРШЭ ХҮСЭ ЗОРЮУЛАЯ

Бидэнэр, мүнөөнэй комсомолшууд, дайнай һүүлээр түрэһэн байнабди. Дайнай түбэг бэрхэшээлнүүдые үзөөгүйбди. Тиигэбэшье фашизмда эсэргүүсэн тэмсэгшэдэй дурасхаалые нангинаар ёһолон хүндэлдэгбди, бидэнэй амгалан тайбанаар ажаллаха, һураха, амарха аргатай байхын тула олон миллион хүнүүдэй амп наһанай үгтэһые минута зуурашье мартанагүйбди.

Европодо аюулгүй байдал, харилсаа холбоо хангаха зүблөөн дээрэ КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежневэй хэлэһэн үгые би, комсомолой талаар миниш нүхэд, ехэ баяртайгаар угтаабди.

Амгалан байдал бэхижүүлхын тула шармайн оролдогойнь түлөө түрэл Коммунис партидаа, тэрэнэй Ленинскэ Центральна Комитедтэ КПСС-эй ЦК-гай Политбюродо халуун баясхалан хүргэнэбди.

Г. ЯЦКОВ, «Рига» гэжэ мебельнэ үйлэдбэриин нэгэдэлэй комсомолой комитедэй секретарь.

(ТАСС).

ХҮДЭЛМЭРИШЭДЭЙ БАЯСХАЛАН

Европодо аюулгүй байдал, харилсаа холбоо хангаха зүблөөн дээрэ туйлагдаһан үрэ дүнгүүд — манай партиин гадаадын политическэ хараа бодолой шэнэ илалта мүн. Энэ хадаа сэсэн мэргэн бодолой ехэ илалта, дэлхэй дээрэ эб найрамдал аюулгүй байдал хангалгые шухалада тоолодог бүхы хүнүүдэй туйлалта болоно.

Манай делегациин тэрэнэй толгойлогшо — КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Леонид Ильич Брежневэй зүгһөө зүблөөнэй хүдэлмэриин амжалта хангаха хэрэгтэ оруулһан хубитые бидэнэр, совет хүнүүд, тон үндэрөөр сэгнэнэбди. Дэлхэй дээрэ амгалан байдал батадхахын тула эдэ жэлнүүдтэ хэгдэһэн бүхы юумэнэй түлөө түрэл партидаа, Леонид Ильич Брежневтэ хүдэлмэришэнэй халуун баясхалан хүргэнэбди.

С. КАСИМОВ, ажалай ветеран, түмэрбетон хэрэгсэлнүүдые бүтээдэг Душанбеин заводой арматурна цехэй такелажник.

(ТАСС).

АМЖАЛТЫМНАЙ ТҮЛХЮУР

Мүнөө хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй урда тон харюусалгатай хаһа саг хүрэжэ ерээд байна. Ушар юуб гэхэдэ, юһэдэхи табан жэлэй түгэсхэхы жэлэй хахад жэл соо хэһэн ажалайнгаа дүнгүүдые согсолхо, жэлэй дүүрэтэр хэхэ ажалаа элирхэйлэн тодорхойлхо, тэрэшэлэн түрэл партиин ээлжээтэ XXV съездые ажалай бэлэгүүдээр угтаха гэһэн хүндэтэ зорилго манай колхозой коммунистнуудай, бүхы ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй урда табигдана. Мүнөө дээрэ үбһэ тэжээл бэлэдхэхэһээ ондоо шухала хүдэлмэри үгы байна бшуу. Тиимэһээ би энэ статья дотороо үбһэ хуряалгын хаһада колхозой партиина организациин яажа бэлэдһэн, үбһэшэдэй дунда ниитэ политическэ ямар хүдэлмэри ябуулһан тухайда хүрэнгылэр хөөрэжэ хүсэлэнтэйб.

Нэн түрүүшээр колхозой коммунистнуудай хамтын суглаан дээрэ үбһэ хуряалгада бэлэдхэл тухай асуудал зүбшэн хэлсэгдэһэн байна. Тиихэдэ энэ шухала кампани эмхитэйгээр үнгэргэхэ, гээлтэ хороото гаргахагүй, шарата үдэр бүхэние, оньһон техникэе һайнаар ашаглаха гэһэн зорилго табигдаһан байгаа. Гэхэтэй хамта, үбһэ хуряалгада хабаатай бусад олон асуудалнууд хаража үзэгдэһэн, шиидхэгдэһэн бэлэй. Иимэ хүдэлмэри үргэнөөр ябуулһанай ашаар коммунистнуудай 90 процентнь үбһэ хуряалгада гараһан байна.

Үбһэ хуряалгын үедэ бүхы ниитэ политическэ хүдэлмэрее һайжаруулхын тула соёлой, медицинскэ эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэдэй, политинформаторнууд ба агитаторнуудай хүдэлмэри һайжаруулха гэжэ парткомой заседани дээрэ үгэеэ ойлголсоһон байгаабди. Энэ талаар нэгэ жэшээ дурдая. Колхозоймнай гурбадахи бригадын бригадир Линхобо Бубеевич Занаев бригадынгаа бүхы звенонуудта ябажа, зүблөө үнгэргэһэн, түрүүшын декадын дүнгүүд тухай хөөрэһэн байна. Тиихэдэ ямар звено түрүүлжэ, ямар звено хойнотожо ябанаб гэжэ харуулһан «Халаахай» гэжэ ханын газетэ бүхы звенонуудта тараагдаһан байна. Социалис мүрысөөндэ гээгдэжэ ябаһан звеногойхид иимэ газетын шүүмжэлэлдэ ороһон байна бшуу. Бригадир Л. Б. Занаевай дурадхалаар звеное даагшадай тоосоон үбһэшэдэй суглаан дээрэ шагнагдадаг болобо. Августын 5-най мэдээгээр колхоз соогоо нэгэдэхи һуури эзэлһэн түс бригадын Дашанима Гомбоевой хүтэлбэрилдэг звенодо колхозой парткомой болон правлениин дамжуулгын улаан туг, мүнгэн шан баярай оршон байдалда барюулагдаһан байна. Мүн лэ түс бригадын үшөө хоёр звено колхоз соогоо хоёрдохи ба гурбадахи һуури эзэлнэ. Гэхэтэй хамта, колхоз соогоо түрүү һуури эзэлһэн звенодо зорюулан, колхозой түб буусада ажалай алдар солын туг үргэгдэдэг байна.

Үбһэ хуряалгын үедэ соёлой, медицинын эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэдэй эдэбхи үүсхэлые, агитбригадануудай, политинформаторнууд ба агитаторнуудай хүдэлмэри һэргээхэ хэмжээ ябуулгануудые хараалһан, тэрэнээ бэелүүлжэ эхилһэн байнабди. Гол шухалань юуб гэхэдэ, соёлойнгоо бүхы эмхи зургаануудые нэгэ хүтэлбэритэй болгоод, агитбригадынгаа программые улам баян болгожо шадаһан байнабди. Агитбригадымнай бүридэлдэ политинформатор гү, али агитатор, медицинын хүдэлмэрилэгшэ, концерт табигшад оролсодог. Политинформаторнууд ба агитаторнуудай ехэнхидээ бригадирнууд гү, али бусад хүтэлбэрилхы тушаалтад байдаг. Концертнэ бригадада хонишон, Октябриин Революциин орденто Д-Н. Б. Сундуев, «Хүндэлэлэй Тэмдэг» орденто Елизавета Содпопова, ахалагша хонишон Владимир Лубсанов болон бусад хүнүүдэй хабаадалгатайгаар һашаалтай.

Библиотекарьнууд Алла Латханова, Дулма Элбенова, медицинын хүдэлмэрилэгшэ Наташа Васильева болон бусад агитбригадатай хододо шахуу ябадаг хүнүүдэй нэгэн. Агитбригадын хүдэлмэридэ Ирина Посходова, Максим болон Давыд Раднаевууд мүн лэ эдэбхитэйгээр хабаададаг зомнай гэжэ. Эдэ бүхы хүдэлмэрине манай колхозой соёлой байшангай урдан һайн хүтэлбэрилэгшэ С. Б. Монтоева бэрхээр ударидана.

Коммунистнууд Л. Б. Занаев, Б-М. Ц. Гармаев, Б. А. Ринчинов, Б. Б. Ринчинов, Н. П. Зангеев, Р. П. Цыренов болон бусад ниитэ политическэ, ойлгуулхамжын хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр, саг үргэлжэ хабаададаг юм.

Манай колхозой ажалшад хүршэ Баргажанай совхозой коллективтэй мүрысэдэг юм. Ушар тиимэһээ манай колхозой агитбригада мүрысэдэг совхоздоо айлшаар ошожо, концерт наада харуулдаг болонхой.

Колхозоймнай партийна организаци КПСС-эй ээлжээтэ XXV съездые угтуулан, юһэдэхи табан жэлэйнгээ түсэб даабаринуудые хугасаанһаа урид дүүргэхын түлөө социалис мүрысөөе үргэнөөр дэлгэрүүлхэ, ажалшадайнгаа дунда ойлгуулхамжын хүдэлмэри улам үргэдхэхэ гэһэн зорилгоёо шадал соёо бэелүүлжэ байнабди. Энэ хүдэлмэримнай саг зуурын ажал бэшэ. Ушар тиимэһээ жэлэй ямаршье сагта, ажахын ямаршье халуун хаһын үедэ ниитэ политическэ хүдэлмэрее улам аршатайгаар ябуулха гэжэ оролдодогбди. Юундэб гэхэдэ, энэмнай манай ажахын бүхы амжалтануудай шухала түлхюур байна бшуу.

В. ГАРМАЕВ,
Баргажанай аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой парткомой секретарь.

ШУБУУШАД

ФОТО РЕПОРТАЖ

Кабанскын аймагай Байгал колхозой гэшүүд хэдэн жэлэй саана нугаһа үсхэбэрилхэ гэжэ шиидээд, урдань далай дээрэ губшуур, гүльмэ табилсадаг эхэнэрнүүдые шэнэ ажалда табяа бэлэй. Байгал далайда дүтэхэнэ оршодог багахан нуурай эрьедэ байра байдал түхеэржэ, нугаһа үсхэжэ эхилээ бэлэй. Фермын ажалшад түрүүшын жэлдэ 10 мянган шубуутай боложо, гэрэнээ һайнаар адуулдаг, тоо толгойень улам олошоруулжа, гүрэндөө ехэ мяха тушааха гэжэ эрмэлзэдэг бэлэй. Урдань далай дээрэ загаһа баридаг Л. Кыштымова, Е. Парчукова, Ф. Гусева гэгшэд шэнэ ажалдаа түргэнөөр дүршэжэ, шубуудые ехэ бэрхээр адуулдаг болоо һэн.

— Урдаш үй түмэн шубууд эдихэ юумэ эрижэ ганганалдажа, шууялдажа байхал даа. Эдэнние саг болзор соонь эдеэлүүлхэ, уһанда оймуулха хэрэгтэй ха юм. Энэ ажалда дүршэхэнь тиимэшье бэлэн бэшэ һэн. Гэбэшье оролдоод хүдэлөө һаа, хүн ямаршье бэрхэшээлнүүдые дабажа, зарим тэды амжалтануудые туйладаг шуу, — гэжэ шубуушан Фанна Гусева мэдүүлнэ.

Ажалдаа түргэнөөр, удаагаар дүршэхэ гээшэ нээрээшье хүн бүхэнэй оролдолгоһоо болодог ааб даа. Энэ олондо мэдээжэ болонхой. Урдань далай дээрэ тамаржа, һалхи шуурган дундуур гүльмэ, губшуур татажа загаһа баридаг эхэнэрнүүдэй шубуу тэжээжэ эхилхэдэ тиимэшье бэлэн бэшэ һэн. Гэбэшье, эхэнэрнүүд шубуу тэжээхэ нюусануудые һайса шудалаа. Ажалдаа харюусалга ехэтэйгээр хандажа, гансашье нугаһа гарзалуулхагүй гэжэ эрмэлзэдэг бэлэй.

Байгал колхозой нугаһанай фермэдэ мүнөө 60 мянган шубуун тоологдоно. Байгша оной түрүүшын хахад жэл соо шубуунай 700 центнер мяха гүрэндэ тушааха даабаряа 50 центнерээр үлүүлэн дүүргээ һэн. Нугаһан бүриһөө 90 үндэгэ абаха даабаряа 95-да хүргэһэн байха юм. Долоо һарын даабариһаа гадуур 45 мянган үндэгэн суглуулагдаа. Энэ тоо, баримтануудые хараад үзэхэдэ Байгал колхозой шубуушад муу бэшэ амжалтануудые туйлана.

— Шубуушаднай ажалдаа харюусалга ехэтэйгээр хандана. Элдэб зүйлэй эдеэ хоол шубуудтаа үгэжэ, һайнаар таргалуулна. Нугаһанай дальбараа гурбан һарын үнгэрөөд байхада хоёр килограмм шэгнүүртэ хүргэгдэнэ. Бидэнэр түгэсхэхы жэлэй даабари болзорһоонь урид дүүргэхын тула бултадаа оролдонобди, — гэжэ фермын зоотехник Александра Кыштымова хөөрэнэ.

Александра комсомол наһанай залуухан басаган. Хоёр жэлэй саанахана Ербановай нэрэмжэтэ хүдөө ажахын техникум дүүргээ бэлэй. Тэрэ хэжэ байһан ажалдаа ехэл дуратай. Шубуудые зүбөөр адуулха, һайн шанартай эдеэ бэлдэхэ хэрэгтэ ехэ анхаралаа табидаг, бэлиг шадабаряа сүм зорюулдаг. Элдэб зүйлэй эдеэ хоол буйлуулдаг байха юм. Шубуудта загаһа, эһээбэри, комбикорм үгтэдэг. Энэ фермын коллектив шубуунай һайн шанартай мяха гүрэндөө ехээр тушаажа, түсэбөө үлүүлэн дүүргэнэ.

— Бидэнэр түгэсхэхы жэлэй даабариһаа гадуур 75 центнер мяха, 15 мянган үндэгэ гүрэндөө тушаажа, партиин XXV съездые нэрэтэй түрэтэйгөөр угтаха гэжэ шиидэнхэйбди. Абаһан уялгаяа амжалтатайгаар байһандаа урма б... — гэжэ ахалагша ш... Любовь Васильева ... мова хэлэжэ байгаа ... нэр байгша оной ю... соо 27 мянган нуга... дөө тушаагаа. Нугаһ... нүүр 2.100—2.200 ... да хүрэһэн байха юм ... колхозой шубууш... оролдосотой бэрхээр ... байна.

К. ЖАМ...

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: ... түрүү шубуушад.

ХҮН БҮХЭНДЭ — МЯНГААД ЦЕНТНЕР

Аймагай партийна, совет, ажахын эдэбхитэдһээ бүридэһэн пропагандистнарай бүлэгүүд ажахынуудта гараад, лекци, хөөрэлдөө хэжэ байна. Аюулгүй байдалай ба харилсаа холбооной асуудалаар ниитэ Европын зүблөөнэй түгэсхэлэй материалнуудые, нүхэр Л. И. Брежневэй тэндэ хэлэһэн үгэ хүн зондо эдэнэр тайлбарилна.

«Победа» колхоздо партиин райкомой пропаганда, агитациин таһагые даагшын орлогшо В. В. Паньков түрүүтэй, «Дружба» колхоздо аймагай газетын редактор Г. И. Громов түрүүтэй хэдэ хэдэн хүн гаранхай, лекци, хөөрэлдөө хэнэ.

Бодонгуудай совхозой Хонхоло нютагта хүдэлдэг Александр Семенович Сукневой звенодо ерээбди. Ниитэ Европын зүблөөн тухай, тэндэ нүхэр Л. И. Брежневэй хэлэһэн үгэ тухай үбһэшэдтэ хөөрөөбди. Энэ звенодо 10 хүн хүдэлнэ. Эдэнэрэй сэдьхэл дүүрэн, даалгабарияа сүм дүүргэхээр зоригжонхой ажаллажа байна. Урда жэлнүүдэйхидэл адли энэ звеногой гэшүүдэй ажал урагшатай һайн. 9 мянган центнер үбһэ бэлэдхэхэ гэһэн социалис уялгатай. 5 мянган центнерынь һүрилэгдэнхэй. Августын 3—4-нэй үдэр 600—600 центнер үбһэ һүрилөө. Энэнь үдэрэй нормоһоо хоёр дахин ехэ юм.

Үнгэрэгшэ жэлдэ оньһожоруулагдаһан энэ звеногой гэшүүн бүхэн мянга гаран центнер үбһэ бэлэдхээ һэн. Мүнөө жэлдэ энээнһээ шүүд бага байха. Юуб гэхэдэ, ногооной ургаса үнгэрэгшэ жэлэйхидэ арай хүрэхэгүй. Зүгөөр эдэнэр абаһан социалис уялгаяа сүм дүүргэхээр шиидэнхэй байна.

«Һайнаар хүдэлдэг хүнүүдээ нэрлыта» гэхэдэ, А. С. Сукнев шэмээгүй байд гээд, уһан буряад хэлээр:

— Ямар нэгэн хүниие тусгаарлажа хэлэхын аргагүй, бултадаа эрхим һайнаар хүдэлнэ. Энээнэйл ашаар бага гаргаша хээд, ехэ үбһэн хуряагдана ха юм даа, — гэбэ.

Жэл бүри амжалта туйладаг звено юм. Тиин хүтэлбэрилэгшын хэлэһэн үгэ бата даа гэжэ бодогдоо һэн.

И. ИСТОМИН,
КПСС-эй Бэшүүрэй райкомой пропаганда, агитациин таһагые даагша.

БУРУУДАА «БУЛШАНТАЙ» БОЛГ...

Хүрбын совхозой үнинэй малшан Д. Ж. Жамьянов Тээгдэ тосхонһоо холо бэшэ оршодог Улаан-Бургааһан гэжэ нютагта түхеэрэгдэһэн зуһаландаа эртэ хабар зөөжэ ошоһон юм. Тэрэ гэр бүлэтэйгөө 200 буруу харууһалжа, шэгнүүрыень ехээр дээшэлүүлхэ гэжэ бэлшээри һайнтай газарта малаа адуулна.

Бэлшэр гэжэ нютагта залуу малшан Б. Митыпов гэр бүлэтэйгөө хамта 120 буруу харууһална. Энэ нүхэр баһал бэлшээриеэ һайнаар хэрэглэхын тула ех... долго гаргана. Мүн ... малшан С. Будаев ... толгой үнеэ харууһа... раа шударгы һайна... жэ байна.

Нигэжэ юһэдэхи ... лэй түгэсхэхы жэ... бын совхозой мал... тын адууһа малай ... мыень улам дээш... тула бүхы хүсэ шада... гидан ажаллана.

Ц-Х. ГОМБОДОРЖ...
Хориин аймаг.

ШЭНЭ УЯЛГАНУ...

КПСС-эй XXV съездые нэрэтэй солотойгоор угтахын түлөө Улаан-Үдын оньһожоруулагдамал шэлэй заводой коллектив габшагай ажалай вахтада жагсаба. Тиихэ зуураа урдань абаһан социалис уялгануудаа шэнэлһэн байха юм. Тэрэ абаһан дээшэлүүлэгдэһэн уялга соонь иимэ зорилгонууд табигдаа. Түгэсхэхы жэлэй гүрэнэй түсэбтэ даабариһаа гадуур 200 мянган дүрбэлжэн метр сонхын шэл, 400 мянган бутылка үйлэдбэрилэн гаргаха байна. Товарна продукци худалдаха жэлэйнгээ түсэб декабриин 28-да дүүргэжэ, даабаряа 198 мянган түхэригөөр үлүүлхэ зэргэтэйбди. Тиихэтээ хамта 60 мянган түхэригэй нэмэлтэ олзо оруулхаар хараалнабди.

Гадна жэлэй дүүрэтэр заводой уралан нарижуулагшад болон ухаалан зохёогшодой оруулһан дурадхалнуудые үйлэдбэридэ үргэнөөр нэбтэрүүлжэ, ... мянган түхэригэй ... та, алмалта хэхэ зо... бигданхай. Мүн шэ... кэ ашаглалгада ... ажалаа эрдэм ухаа... һөөр эмхидхэхэ та... хэдэн хэмжээ ябу... бэелүүлэгдэхэ юм.

Үнгэрһэн хоёрдохи ... лай хүдэлмэриин дү... рилгын материалнуу... мышленностиин пр... нуудай дундаһаа ... мүрысөөндэ илаһанда... дожо, КПСС-эй обко... публикын Министрну... ведэй, облпрофсове... жуулгын Улаан ту... коллектив хүртэбэ. ... дэр сэгнэлтэ абаһ... приятиин ажалшад ... тэрүүгээр, эршэ ... гаар хүдэлхэ, үгэ... уялгатай байһанаа ... нэ.

Е. БОЖЕД...
предприятиин проф... завкомой түрүү...

АМАРШАЛГЫН ТЕЛЕГРАММА АБТА...

Трактор болон машинануудые һайн шанартайгаар заһабарилжа, колхоз болон совхозуудай ажахыда туһалхын тула манай Шэнэ-Бүрээнэй механическа заводой коллектив оролдоно. Хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ мэргэжэлтэд ажалдаа харюусалга ехэтэйгээр хандана. Тиигэжэ трактор, машинанууд саг болзор соогоо заһабарилагдажа, хүдөөгэй ажалшадта эльгээгдэнэ. Байгша оной долоон һарын даабари гадуур 7 трактор, трактор 18 двигатель, 7 автомашина заһабарилагдаһан, тракторай 1000 тэргэ, хүнгэн машинын 790 кузов бүтээгдэһэн байха юм. Гүрэндэ продукци худалдаха даабари 787 мянган түхэригөөр үлүүлэн дүүргэгдөө.

Трактор болон автомашин заһабарилдаг цехүүдэй коллективүүд илангаа ... дүн туйлана. И. К. ... вай хүтэлбэрилдэг тр... һабарилдаг цехэй ... жэлэй эхинһээ ... Улаан тугые алдаг... ябана. Манай завод... мэришэд продукцин ... түлөө шанһаар тэмсэ...

«Заводоймнай ... хоёрдохи кварталай ... дүнгөөр ... «Россельхозтехника» ... предприятинуу... дэлгэрһэн мүрысөө... һуури эзэлжэ, ... Улаан тугта хүртэ... телеграмма һашаг... Хүдэлмэришэдэймнай ... сэтгэл һайн ажал ... рөөр сэгнэгдэбэ ...

Л. НЕПОМН...
Шэнэ-Б... механическа ... завод...

ШЭМЭТЭ ТЭЖЭЭЛ БЭЛДЭГДЭНЭ

ЭЛИСТЭ. (ТАСС-ай корр. Д. Шамраев). Хальмагай колхоз, совхозууд кукуруза ба наран сэсэгээр шэмэтэ тэжээл бэлдэжэ байна. Силос хуряалгын оньһон техникэ полинууд дээгүүр гаргагдаа. Түрүүшын үдэрнүүдтэ 250 мянган центнер шэмэтэ тэжээл силос болгогдожо дарагдаһан байха юм.

ХАРТААБХА МАЛТАЖА ЭХИЛБЭ

КИЕВ. (ТАСС-ай корр. Т. Аркушенко). Украинын ажахынууд хартаабха малтажа эхилбэ.

Д. Ганагын хүтэлбэрилдэг оньһожоруулагдамал звено Киевскэ областиин Горькиин нэрэмжэтэ колхозой хартаабхын талмай дээрэ түрүүшын амжалта туйлаа. Энэ зун ган гасуур болоошье һаань, тэрэ коллектив гектар бүриһөө 160 центнер, зарим газарһаа 200 центнер ургаса хуряаһан байна.

Энэ жэлдэ 2,8 миллионһоо үлүү тонно хартаабха гүрэндэ худалдахын түлөө социалис мүрысөөн колхоз, совхозуудта үргэнөөр дэлгэрбэ.

КОМБАЙНАЙ ЖОЛОО БАРИХАНЬ

АЛМА-АТА. (ТАСС). Казахстанай ниислэл хотодо ажаһуудаг комбайнерай мэргэжэлтэй 400 шахуу хүн ургаса хуряалгада хабаадахаяа талата Тургай ошобо. Механизаторнуудай курса дүүргэһэн, хүдөө ажахын, политехническэ, энергетическэ институдуудай студентнер эдэнэй дунда олон. Алма-Атын 2 мянга шахуу хүн Тургайн областьдо хүдэлхэ юм.

Республикын элдэб хото городуудай механизаторнууд Казахстанай ороохо таряа хуряалгада хабаадалсаха байна.

ВИНОГРАД ЭДЕЭШЭЭ

ТБИЛИСИ. (ТАСС-ай корр. Р. Ахпателов). Зундаа аяма халуун байһан дээрэһээнь виноград түргөөр эдеэшэбэ. Хото шадарай тусхай шэглэлтэй совхозуудта виноград хуряажа захалаа. Гектар бүхэнһөө 60—70 центнер ургаса абтана.

Промышленна сортын виноградай ургуулагдадаг 50 мянга гаран гектар талмайтай Алазанска нугада Кахетинскэ суута архи нэрэгдэдэг юм. Һаяар эндэхи ургаса хуряагдажа захалха. Грузиин виноград ургуулагшад түсэбтэ табан жэлэй түгэсхэхы жэлдэ 425 мянган тонно виноград хуряажа ургаса абахай.

БЕЛОРУССИИН САДУУДАЙ ХЭШЭГ

МИНСК. (ТАСС-ай корр. Е. Галкин). Минскэ, Гомельскэ, Брестскэ областнуудай олон ажахынууд үрэ жэмэс ургуулжа эхилбэ.

Тусхай шэглэлтэй совхозууд илангаа һайн ургаса хурьяна — гектар бүриһөө 60—80 центнер алим жэмэс абтана.

Республикын дотор 160 мянган гектарта саад һуулгагдаһан.

МАШИНААР ҮНЕЭДЫЕ ҺААГШАДАЙ МҮРЫСӨӨН

ХАРЬКОВ. (ТАСС-ай корр.). Машинаар үнеэдые һаагшадай бүхэсоюзна V конкурс Украинын «Кутузовка» гэжэ эрдэм-шэнжэлэлгын институдай туршалгын ажахын фермэдэ нээгдэбэ.

Эмхидхэлэй комитедэй түрүүлэгшэ, СССР-эй хүдөө ажахын министрэй орлогшо П. И. Морозов конкурс нээхэдээ, энэ мүрысөөн ороной фермэнүүдэй ажалшадай мэргэжэл шадабарие дээшэлүүлхэ ехэ хүдэлмэрине согсолхо байна гэжэ хэлээ. 550 мянга гаран хүн мүрысөөндэ хабаадаһан байна.

Нёдондо жэл илаһан Россин Федерациин һаалишад А. Бурганева, Е. Фрез, Л. Киселевич гэгшэдтэ мүрысөөнэй туг үргэхэ эрхэ олгогдоо. Конкурс дүрбэн үдэр соо үргэлжэлхэ.

БРАТСКЫН 250 МИЛЛИАРД

БРАТСК (Эрхүүгэй область). (ТАСС-ай корр. М. Совенко). Станциин ашаглалгада оруулагдаһанһаа хойшо Братска ГЭС-тэ 250 миллиард киловатт-час электрын элшэ хүсэн үйлэдбэрилэгдэбэ. Энэнь 1958 ондо ороной бүхы электростанциинуудай үйлэдбэрилдэг байһанһаа үшөө ехэ юм.

Ангар мүрэн дээрэхи энэ мантан ехэ ГЭС-ые эндэхи үйлэдбэриин зүрхэн гэжэ дэмы нэрлэдэггүй байха. Братскын алюминиин завод, модоной-промышленна бүлэг барилга, Коршуновско ашагта малтамал шанаржуулгын комбинат ГЭС-эй үнэгүй элшэ хүсөөр хүдэлдэг. Усть-Илимэй гидростанци баригшадта Братска ГЭС-эй элшэ хүсэн ехэ туһа хүргэнэ.

Мүнөө Братска ГЭС-эй хүдэлмэришэд КПСС-эй XXV съездын хүндэлэлдэ ажалай вахтада жагсаад, ехэ бэлэгүүдые бэлдэхын тула шармайн оролдожо байна.

ДЭЭДЭ ШЭНЭ ҺУРГУУЛИ НЭЭГДЭБЭ

БАРНАУЛ. (ТАСС-ай корр.). Эндэ культурын институт нээгдээ. Библиотекын ба клубай хэрэгэй мэргэжэлтэд: соёл гэгээрэлэй хүдэлмэрилэгшэд, хатарай ба хоорой коллективүүдэй оркестрэй дирижёрнууд эндэ һургагдаха.

Энэ жэлдэ Алтайн хизаарай 8 дээдэ һургуули, 48 техникум залуушуулые хүндэмүүшэ халуунаар угтаха байна.

СОВЕДҮҮДЭЙ ОРОНОЙ ЭХЭНЭРНҮҮД

МИНСК. (ТАСС-ай корр. Е. Полушкина). Эндэ нээгдэһэн номой выставкын ехэхэн хубинь Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай жэлнүүдтэ фронт ба тылдэ совет эхэнэрнүүдэй гаргаһан баатаршалгануудта зорюулагдана. Табан ондоо бүлэгтэ табигдаһан совет уран зураашадай шэмэглэһэн немүүд, журналнууд, плакадууд коммунис байгуулалтада эхэнэрнүүдэй хабаадажа байһан тухайнь хөөрэнэ.

СОВЕТ ОРОН — ШЭНЭ ҺОНИН

ХУРЯАЛГА ДЭЭРЭ ШАЛГАЛТА ГАРАНА

РИГЭ. (ТАСС-ай корр. А. Бакалов). Таба мянган залуу тракторист, механик, мал ажалай фермэнүүдэй механизатор Латвиин хүдөө ажахын ажалшадай зэргэдэ нэмэбэ. Республикын хүдөөгэй техническэ мэргэжэлэй училищинуудта һүүлшын шалгалтанууд дүүрэв.

Һүүлэй үедэ Латвиин хүдөөгэй техническэ мэргэжэлэй училищинуудта хүдөө нютагта ажаллаха ерээдүйн мэргэжэлтэдые бэлдэлгын шанар нилээд һайжаруулагдаа, һуралсалай-материальна үндэһэ һууринь үргэдхэгдөө.

Гансал энэ жэлдэ Латвиин хүдөөгэй техническэ мэргэжэлэй училищинууд 1,5 миллион шахуу түхэригэй шэнэ техникэ абаһан байна.

Техническэ мэргэжэлэй училищинуудые дүүргэгшэд хуряалга дээрэ шалгалта гаража эхилбэ.

ТҮРҮҮШЫН ВИНОГРАД

СИМФЕРОПОЛЬ. (ТАСС-ай корр. М. Туровский). Областай дотор виноград тарижа ургуулдаг «Солнечный», «Коктебель» гэжэ ехэ ехэ совхозууд «Жемчуг Сабо» гэжэ түргөөр эдеэшэдэг сортын виноград түүбэрилэн хуряажа захалба. Бусадшье сортын виноград эдеэшэжэ байнхай. Эдэнэй ехэнхи хубинь худалдаа наймаанай эмхи зургаануудта, Крымэй курортнуудта эльгээгдэнэ. Хуряагдаһан жэмэс ороной бусад хото городуудта ябуулагдаһан байна.

ХАНИНАРАЙНГАА ДҮРШЭЛ ХЭРЭГЛЭН...

ФРУНЗЕ. (ТАСС-ай корр. Б. Липовой). Малай тэжээлдэ оруулагдаха хлорелло ургуулха республика доторхи хоёрдохи цех Аламединскэ районой Карл Марксын нэрэмжэтэ совхоздо ашаглалгада оруулагдаба. Тэрэ сүүдхэдэ белогоор баян 15 тонно тэжээл үйлэдбэрилэн гаргаха аргатай юм.

Молдавиин малшадай дүршэлые халан абажа баригдаһан нимэ түрүүшын үйлэдбэри Сузанска шахан таргалуулгын фермэдэ эрхим һайн талаан эдэлүүлээ. Адууһа малай радионто хлорелло холиходонь, үнеэдэй һү һаам дээшэлһэн, хонидой, гахайнуудай шэгнүүр нэмэһэн, тахяанууд олоор үндэгэлдэг болоһон байна.

Мүнөө республикын ажахынуудта тэжээл бэлдэдэг хэдэн цех баригдана.

ТҮСЭБҺӨӨ ГАДУУР БҮД НЭХЭНЭ

ОРША (Витебскэ область). (ТАСС-ай корр. С. Шаирко). Жэлэй эхинһээ хойшо нютагай улһан бүдэй комбинадта түсэбһөө гадуур нэгэ миллион метр бүд нэхэгдээ. Алмаһан түүхэй эдээр иимэ ехэ продукци үйлэдбэрилэн гаргаһан байна.

Үйлэдбэридэ шэнэ арга онол нэбтэрүүлһэнэй, бүд нэхэгшэдэй улам олон станогуудые хангадаг болоһоной ашаар предприятиин коллектив амжалта туйлаа.

ЭРХИМҮҮДЬЭЭ ЖЭШЭЭ АБАНА

РУСТАВИ (Грузиин ССР). (ТАСС-ай корр. Р. Давидов). Эндэхи металлургическа заводой мартенэй нэгэдэхи пеэшэндэ табадахи миллион тонно булад хайлуулагдаба.

Түсэбтэ юһэдэхи табан жэлэй даабаринуудые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө социалис мүрысөө дэлгэрүүлэн, жэлэй эхинһээ хойшо заводто түсэбһөө гадуур 25 мянган тонно булад хайлуулагдаа.

Булад хайлуулагша, СССР-эй Верховно Соведэй депутат В. Метревелиин үүсхэлээр «1975 оной эрхим дүнгөөр энэ жэлдэ ажаллая» гэһэн уряа доро предприятида үргэн ехэ хүдэлөөн дэлгэрэнхэй. Б. Метревели болон тэрэнэй хани нүхэд нёдондо жэлэйнгээ үрэ дүнгые холо үлүүлнэ.

ХАРТААБХА УРГУУЛХА «ИНКУБАТОРНУУД»

ЛЕНИНГРАД. (ТАСС-ай корр.). Һэрхигэр нүхэтэй полиэтилен мэшээгүүд соо хэжэ, эшынь гаратар ургуулаад һуулгаһан хартаабхын ургаса гурбанай нэгэ хубяар дээшэлдэг. Тиихэдэ миин таригдаһанһаа һараар урид эдеэшэдэг юм. Ленинградай «Пластполимер» гэжэ нэгэдэлэй мэргэжэлтэдэй «Гатчинский» совхозой агрономуудтай хамта хэһэн туршалгын дүнгүүд иимэ байна.

Үрэһэнэй хартаабха теплицэнүүд ба малай фермэнүүд соогуур тусхай «тагууд» дээрэ табигдажа, ургуулагдаһан байгаа. Синтетическэ «инкубаторнуудай» ашаар хартаабхашад ургамалай үрэһые ашаха, буулгаха, һалхитуулха хүдэлмэри хэбэгүй. Бэлэн амһарта соо эдэнние поли дээрэ гаргаһан байна.

МОСКВА. А. А. Ждановай нэрэмжэтэ Нэгэдэхи типографида шэнэ аргаар ном барладаг болонхой. Эндэ автоматическа угсраан нэбтэрүүлэгдэжэ, туулганай холисоной шрифт хэрэглэгдэхээ болижо, ажалай гаргаша бага болгогдоно. Үйлэдбэриин цехүүдэй элдэб машинанууд сүлөөлэгдэжэ, үйлэдбэриин культура дээшэлнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: типографиин цех соо. Шэнэ машинанууд шалгагдажа байна.

ТАСС-ай фотохронико.

ЗАСАГАЙ ДЭЭДЫН ЗУРГААНУУДТА

ХҮН ЗОНОЙ БҮХЭСОЮЗНА ТОО БҮРИДХЭЛГЭ ТУХАЙ

РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй 1975 оной июниин 13-най тогтоолые бэелүүлэн, Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Совет «1979 ондо, хүн зоной Бүхэсоюна тоо бүридэлгэ үнгэргэхэ талаар хэмжээ ябуулганууд тухай» тогтоол абаба.

1979 оной январь һарада болохо хүн зоной Бүхэсоюзна тоо бүридэлгэдэ бэлэдхэл хэжэ, тэрэниие үнгэргэхынь Буряадай АССР-эй статистическэ управленидэ, тэрэнэй город болон аймагуудай органуудта даалгаха гэжэ тус тогтоол соо хэлэгдэнэ.

Гүрэнэй статистическэ органуудай Бүхэсоюзна тоо бүридэлгэдэ бэлэдхэл хэхэдэнь бүхы талаар туһалжа байхаар республикын ажалшадай депутадуудай Улаан-Үдын городской, районуудай, аймагуудай, сельскэ, сомоной болон поселково Соведүүдэй гүйсэдкомуud уялгалагдаба.

Бүхэсоюзна тоо бүридхэлгэ үнгэргэлгэдэ туһа хүргэхэ комиссинуудые аймагай, городой, районой Соведүүдэй гүйсэдкомуудай, томо предприяти, организаци, эмхи зургаануудай, гэр байрын-коммунальна конторонуудай, үйлсын комитедүүдэй, колхоз, совхозуудай дэргэдэ байгуулха гэжэ тус тогтоол соо хэлэгдэнэ.

СССР-эй ГРАЖДАНИНУУДЫЕ ШЭНЭ ПАСПОРТТАЙ БОЛГОХО ТОГТООЛОЙ ДҮҮРГЭЛТЭ ТУХАЙ

Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Совет СССР-эй гражданинуудые паспорттай болгохо шэнэ гурим тухай Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй 1974 оной ноябриин 29-нэй тогтоолые Улаан-Үдын городской, районуудай Соведүүдэй гүйсэдкомуудай ямараар дүүргэжэ байһые хаража үзөөд, энэ талаар нилээд хүдэлмэри хэгдээ гэжэ тэмдэглэбэ.

1975 оной июнь һарада городой партийна-ажахын эдэбхитэдэй суглаан үнгэргэгдөө. Тус суглаанда партийна, ажахын хүдэлмэрилэгшэдһээ гадна, гэр байрын эмхи зургаануудай түлөөлэгшэд хабаадаа. Гүрэн дотор паспортын гурим һайжаруулха талаар СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй 1974 оной августын 28-най тогтоолой удха шанарые ажалшадта ойлгуулха талаар хэмжээ ябуулганууд хараалагдаа. городой хүн зондо шэнэ документ үгэхэ жэшээтэ түсэб-график табигдаа.

Городой бүхы районуудта паспортын гурим сахиха хүнүүдээр семинар-зүблөөн үнгэргэгдөө. Шэнэ паспорт абаха хүнүүдэй зурагаа абхуулха асуудал шиидхэгдээ, паспорт үгэдэг алба хэгшэдэй мэргэжэл дээшэлүүлхэ талаар хэмжээн абтанхай. Предприяти, организаци, эмхи зургаануудта, ажалшадай ажаһуудаг газарта гүрэн дотор паспортын шэнэ гурим тухай лекци, элидхэлнүүд үнгэргэгдэнэ.

Гэхэтэй хамта арад зониие шэнэ паспорттай болгохо асуудалаар абтаһан тогтоолнуудые бэелүүлхэ талаар Улаан-Үдэ хотодо горитойхон дутагдалнууд бии гэжэ Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Совет тэмдэглэбэ.

Энэ асуудалаар районуудай Соведүүдэй гүйсэдкомуудай абаһан тогтоолой дүүргэлтэ шалгагданагүй, гүйсэдкомуудай дотоодын хэрэгүүдэй таһагууд энэ талаар хэжэ байһан ажалаараа тоосоногүй, паспорт үгэхэ албанай хүдэлмэрилэгшэдэй байха, хүдэлхэ байранууд үшөө шиидхэгдээгүй, СССР дотор паспортын гурим һайжаруулха тухай ойлгуулам-жын хүдэлмэри үшөөл хангалтагүй ябуулагдана.

СССР-эй гражданинуудые паспорттай болгохо шэнэ гурим тухай тогтоолнуудые бэелүүлхэ хэрэгтэ байгаа дутуу дундануудые дары усадхан, ойлгууламжын, эмхидхэлэй хүдэлмэри эрид һайжаруулхынь Улаан-Үдын городской, районуудай Соведүүдэй гүйсэдкомуудые Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Совет уялгалба.

Республикымнай хото, аймагуудаар паспортын журамай ямараар сахигдадагые 1976—1977 онуудаар шалгахынь Буряадай АССР-эй дотоодын хэрэгэй министерствые. аймагай болон городской Соведүүдэй гүйсэдкомуудые Министрнүүдэй Совет уялгалаа.

СОЦИАЛИС ОРОНУУДААР

27 МИЛЛИОН НОМ — ҺУРАГШАДТА

БУХАРЕСТ. (АПН-эй тусхай корр.). Бухарестын педагогическа литературын хэблэл шэнэ һуралсалай жэлдэ 900 нэрэтэй ном гаргаха. Шэнэ номуудай дүрбэнэй гурбан хубинь дунда һургуулинуудай учебнигүүд юм. Бэшэниинь дээдэ һургуулинуудай студентнэр болон багшанарта зорюулагдана. Ном һудар 27 миллион хэһэгээр гаргагдаха байна.

Улаан-Баатарай Камбольно-сэмбын фабрикын коллектив һайнаар хүдэлжэ байнхай. Тус предприятиие шэнээр һэльбэн заһаһанай һүүлээр фабрикын ээрэлгын ба нэхэлгын цехүүд соо Советскэ Союзда бүтээгдэһэн үндэр бүтээсэтэй станогууд тодхогдобо.

Үдэр ерэхэ бүри фабрикын бүтээн гаргаһан продукциин шанар һайжарна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Фабрикын түрүү хүдэлмэрилэгшэ Д. Энхтайван.

ТАСС-ай фотохронико.

Болгарида СЭВ-эй гэшүүн-оронуудай хамтын Комплексно программын ёһоор электронно тоолоогын машинануудай элдэб детальнууд бүтээгдэнэ. «Минск-32» гэжэ компьютерай элдэб детальнуудые Софиин «Электрико» завод бүтээнэ. Тус предприятиин коллектив үйлэдбэриингөө түсэбые ходо үлүүлэн дүүргэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: комсомол залуушуулай түрүү бригадын бригадир Свобода Карабчанска (баруун гарһаа) электромонтёр Румяна Иванова гэгшэд ажалдаа.

АПН-эй фото.

ЕРУЗАЛИМСКА АЛЛЕЙДЭХИ «НАТАША»

ВАРШАВА. («Интерпресс» — АПН). «Наташа» — совет эд бараанай магазин. Варшавын түб — Ерузалимска аллей соо энэ магазин байдаг. Нээгдэһэнһээ хойшо энэ магазин 15 жэл болобошье, Польшын ниислэл хотын айлшадай, варшавынхидай дунда үргэнөөр алдаршанхай.

Францийн, Швециин, Англиин, Японой болон бусад гүрэнүүдэй аяншалагшадтай эндэ уулзажа болоно. «Наташын» айлшадта үргэн ехэ эд бараан табигдана — московско ба пензенскэ часууд, Хохломагай элдэб зүйлнүүд, киевскэ скатерть ба фотоаппарадууд, тульска бишыхан самоварнууд, хүгжэмэй инструментнүүд, элдэб арһан, косметикэ, нааданхайнууд.

Магазинай директор В. Шидловскиин «Интерпрессэй» корреспондентдэ мэдээсэһэнэй ёһоор, «Наташа» жэлдээ 28 миллион злотыһоо үлүү эд бараа худалдана.

ПОЛЬШО. Парижска коммунын нэрэмжэтэ верфь дээрэ «Маршал Рокоссовский» гэжэ 105 мянган тонно ашаа шэрэхэ томо судна баригдажа байнхай. Тэрэнэй утань — 245 метр, үргэниинь — 38,7 метр, үндэрынь — 22 метр болохо юм. Энэ судна элдэб ашаа ба нефтепродуктнуудые шэрэхэ байна.

ТАСС-ай фотохронико.

АВТОКЛУБ АЯНШАЛНА

Һүүлэй хэдыхэн жэл соо Хэжэнгын совхоз нилээдгүй урган һохижээ, ажалшадайнь ажабайдал һайжараа. Совхозой дирекци, партийна, профсоюзай организацинууд ажалшадай ажаһуудалай эрилтэ хангалга һайжаруулхын тула ехэ оролдолго гаргана.

Холын бэлшээридэ байһан хонишодоо культурна, ажаһуудалай, худалдаа наймаанай ба медицинскэ талаар һайнаар хангаха гэжэ оролдодог. Жэшээлхэдэ, тус совхоз Элһэтэ Бурай эрьедэ, доболиг үндэр газарта культбаза бариһан юм. Культбазын уужан һаруул гэр олон таһагуудтай, улаан булантай. Энэ культбазые тойроод, совхозой хонишодой олон отаранууд зуһадаг. Тэндэнь малай бэлшээридэ ехэ тааруу, зохид, хонишодшье эндэ зуһаха дуратай. Юуб гэхэдэ, гарагай табан бүри совхозой автоклуб ото ерэжэ байдаг. Автоклубай ерэхэдэ гү, али ямар нэгэ суглаа, зүблөөнэй болоходо, культбазын газаа улаан туг үргэгдэн, энэ багта зуһаланда гараһан малшадаа урижа суглархын тула зохёо үгэдэг байна.

Малшад дээгүүр ябаха автоклубые комсомол басаган Нина Шираповa хүтэлбэрилнэ. Аймагай соёлой байшанһаа дуушад, хатаршад энэ агитбригадада оролсоно. Киномеханигууд Д-Ц. Бадмаев, Ю. Васильев һонин кино ходо асардаг. Тиихэдэ врач Б. Цыренжапов ерэлсэжэ, малшадые үзэдэг байна. Ажаһуудалай талаар В. Николаев, худалдаа наймаанай талаар Д. Гинчино, Ю. Васильев гэгшэд ерэлсэжэ, холын малшадта хэрэгтэй захил абадаг, тэрэнээ бүтээхые оролдодог юм.

Партиин райкомой, совхозой парткомой зүгһөө тусхай даабаритай лектор ерэжэ, һонин хөөрэлдөөнүүдые хэдэг.

Совхозой автоклуб, гансал малшад дээгүүр, культбаза ошодог бэшэ, мүн үбһэшэдэй бригада, звенонуудта ябажа, концерт, кино табидаг, шэнэ газетэ, журналнуудые тараадаг, хөөрэлдөө хэдэг. Совхоз соохи үбһэнэй ябаса тухай тусхай бюллетеньнүүд дээрэ арбан хоногой дүн гаргадаг юм.

Хэжэнгын совхоз нёдондо жэл табяад гаран мянган центнер үбһэ һурилһэн һаа, мүнөө жэлдэ 62700 центнер үбһэ һурилжэ абаха түсэбтэй, 460-аад хүдэлмэрилэгшэдтэй 46 бригада. звено хүдэлжэ байна.

Иигэжэ Хэжэнгын совхозой малшад юһэдэхи табан жэлэйнгээ түсэб хараануудые амжалтатайгаар дүүргэжэ, түрэл партиингаа XXV съездые нэрэ солотойгоор угтахын тула шармайн хүдэлжэ байна.

Б. БАЛЬЖИНИМАЕВ.

БУРЯАД ХҮГЖЭМЭЙ ДУУШАН

Композитор Ж. Б. БАТУЕВАЙ 60 наһанай ойдо

Буряад ороной нютаг бүхэндэ ябахадатнай, клуб, улаан булан соогуур, фермэ, отара, хээрын буусанууд дээгүүр, сабшалан, таряалан, хони хайшалган, түл абалган, малай бэлшээри дээгүүр хаа-хаанагүй «Жаргал» гэһэн дуун соностохо

Жаргалайнгаа ехэдэ
наадаяы,
Байдалайнгаа һайханда
дуулаеы!...

Энэ гоё дуунай хүгжэм тэбхэр дүшэн жэлэй саада тээ найруулагдажа анхан дуулагдаһаншье һаа, мүнөө хүрэтэр хуушарха, үтэлхэ гээшые мэдэнэгүй, үнөөхил залуу задарюун аялгаяа салгидхаһаар лэ ханхинажа байдаг. Теэд дуулалдажа ябаһан уладынь энээнэйнгээ хаанаһаашье анханда гараһыень, хэнэйшье зохёоһыень оройдоо мэдэхэгүй юм. Зариман Алайрһаа удхатай аялга ха гэлсэдэг. Хэжэнгэһээл гараһан хэбэртэй агша гээд, нүгөөдүүлынь үг-маг гэлдэдэг...

Баһа нэгэ тиимэ, арсалдаатай гэмээр, дуун тухай дурдая. Ушар юуб гэхэдэ, республикымнай хэдэн аймагуудта Баян-Гол гэжэ нютагууд бии ха юм. Тиин «Баян Гол» гэжэ дуунай зэдэлхэдэ, тэдэ нютагууд барандаа һэрмэр гэлдэдэг, барандаа манай нютаг тухай дуун гэжэ баясадаг. Зүгөөр:

Баян-Гол, Баян-Гол
гэлсэнэлта,
Баргажан нютагайм
хэшэг юм, —

гэхэлээр Баргажанай баянголоорхин дэмжэн абаад, үргэлжэлүүлэн залгаад орхидог:

Бархан-уула, Бархан-уула
гэлсэнэлта,
Байгалхан далайн түшэг
юм.

Теэд энэ дуун анханда Баргажанһаа бэшэ, Хэжэнгын хүнэй сээжэ сооһоо гараһан гэжэ үсөөхэн хүн мэдэхэ.

...1933 он. Улаан-Үдын уран һайханай техникум шэнэ совет буряад хүгжэмэй үлгын болоод байһан юм. Эгээл эндэ нютаг нютагай бэлигтэй хүбүүд, басагад дуу хүгжэмэй, зүжэг бүжэгэй һургуули хэжэ байба. Тэдэнэй дунда эдир залуу Жигжит Батуев байлсаһан юм. Буряадай эгээл дууша газар гэжэ суурхадаг Хэжэнгэдэ түрэһэн Жигжит Батуев түрэлхи нютагайнгаа дуунуудые сэдьхэл зүрхэндөө шэнгээһэн, дууһыень өөрөө дууладаг, сээжээр аялга найруулаадшье үзэдэг байгаа. Тэрэ үеын хүгжэмэй багшанар — П. М. Берлинский, Н. Н. Тихонов, В. И. Обыденная болон бусад залуу хүбүүн Жигжидэй уран шадабариие мэргэнээр обёоржо, тэрэниие хүгжэмэй мэргэжэлдэ оролдосотойгоор һургажа ороо һэн.

Буряадай АССР-эй тогтоһонһоо хойшо арбан жэлэй ойн баярта буряад шэнэ дуунуудай түрүүшын согсолбори хэблэгдэжэ гараба. Тэрэ согсолбори соо П. М. Берлинский, Н. Н. Тихонов гэгшэдэй зохёоһон арбан дуун толилогдоо бэлэй. «Арбан жэл», «Бурремзавод», «Доодохон Онгостойн сэнгэлигтэ», «Үнеэнэй гомдол» гэдэг дуунууд радиогоор ходо дамжуулагдажа, олоной дунда үргэнөөр дэлгэрһэн, мүнөөшье мартагдаагүй байха юм. Иигэжэ шэнэ буряад дуу зохёолгын һуури табигдаа бэлэй.

Эгээл энэ үеэр Н. Халбаев, А. Бардамов, Д. Аюшеев, Б. Ямпилов, Г. Дадуев гэгшэдэй оюун шадабари болбосоржо, дуу зохёолгын мэргэжэл задаржа эхилһэн юм. Тэдэнэй дунда Ж. Батуевай оюун бэлиг онсо тодороо һэн. Тигэжэ тэрэ гушаад оной хахад багаар Н. Халбаевай «Амараг» («Улаан буланай нааданда») А. Бардамовай «Хабарай тарилга» («Хабар болоо, дулаараа...»), Д. Аюшеевэй «Байгал тухай дуун» («Алдарта Байгал, эрюухан далай»...), Б. Ямп[illegible] «Буряад орон» («Ба[illegible] Буряад оромнай!»), [illegible] Дадуевай «Саяан уула[illegible]» дуунууд үргэнөөр тараба. Эдэ дуунуудай баглаа соо Ж. Батуевай «Жаргал», «Баян-Гол» гэдэг найруулгануудынь өөрын үнгэтэ буурсагууд боложо багталагдаһан байгаа.

Тэрэ гэһэн сагһаа хойшо Жигжит Батуевай хүгжэмэй мэргэжэл жэлһээ жэлдэ ургажа, дуунуудһаа гадна арадай инструментнүүдтэ тааруулан богонихон хүгжэмүүдые найруулдаг болоһон. Уданшьегүй һургуулияа амжалтатайгаар дүүргэжэ, Ж. Батуев бэеэ уран һайханай хэрэгтэ сүм зорюулба. Анханһаа хойшо тэрэнэй ажал ябуулга Буряадай филармониин дэргэдэхи арадай дуунай ба хатарай ансамблиин хүгжэлтэтэй нягта холбоотой байгаа. Тэрэнэй зохёоһон «Колхозой сюита» олон түмэнэй зүрхэ сэдьхэл татадаг. Тэрэ ансамбльда анха дуулагдажа, олон түмэнэй дунда тараһан табяад дуун Жигжит Батуевай уран мэргэжэл сооһоо гаранхай. Хамта зуугаад дуу зохёоһон. Мүнөөшье шэнэ дуунуудые найруулһаар. Гадна элитэ композитор Буряадай хоровой бүлгэм байгуулха. арадай дунда уран һайханиие дэлгэрүүлхэ, тэрэниие улам хүгжөөхэ хэрэгтэ тон эдэбхитэйгээр оролсоһон габьяатай. Жигжит Батуевич буряад искусство, литературын нэгэдэхи, хоёрдохи декадануудта хабаадалсаһан юм. 1959 ондо болоһон Буряад уран һайханай хоёрдохи ехэ харалгада хүгжэм зохёолойнгоо илангаяа ехэ амжалтануудтай ерэһэн, тэрэнэй «Инаг дуранай дуун» гэжэ түрүүшын национальна балет ССР Союзай Ехэ театрай ендэр дээрэ табигдаһан байха юм. Гадна тус декадын түгэсхэлэй концертые Жигжит Батуевай зохёоһон жабхаланта дорюун «Парти тухай магтаал дуугаар» концертдэ хабаадаһан бүхы артистнарай хамтарһан хоор оркестр эхилһэн байна.

Буряад арадай оюун бэлигтэ композитор, шэнэ буряад дуу зохёолгын эхи табигшадай нэгэн Жигжит Батуевич Батуев Ажалай Улаан Тугай орденоор шагнагдаһан, РСФСР-эй искусствын габьяата ажал ябуулагша, Буряадай АССР-эй арадай артист, Буряадай искусствын габьяата ажал ябуулагша, Яхадай АССР-эй искусствын габьяата ажал ябуулагша гэһэн үндэр нэрэ зэргэнүүдтэ хүртэһэн байна.

* * *

Жигжит Батуевтай би эдир наһанһаа хойшо нүхэсэһэн байнаб. Бидэ хоёрой уулзалга уран һайханай техникумэй богоһо дээрэ тудаһан, тэрэ техникумэй хуушан модон байшангай үүдэнэй баруун тээ байһан эбдэрхэй пианинын дэргэдэ түрүүшымнай хөөрэлдөөн болоһон юм. Юун тухай хөөрэлдэһыемнай таажа ядамаар бэшэ: дуун хэрэгтэй, шэнэ дуу зохёогоо һаа гэжэ...

Жигжит нэгэ студент басаганай аманһаа аялгын таһархайе шагнаһан тухайгаа хөөрэбэ, баһа Гүрэнэй типографида залуушуул ёохор хатардаг аад, тэдэнэй дууниинь нэгэл янзын, удхаар гүйхэн гээшэ ха гэжэ би һанаһанаа хэлэбэб. Жигжит уулзаха бүрез аман соогоо аялгануудые гүбэржэ, тэдэнээ иишэ тиишэнь нугалжа, хухалжа, залгажа байгаад, һабагша татадаг зантай һэн. Юрэ Жигжидэй хөөрэхэньшье зугаатай, энеэдэтэй, дуун шэнги уянгатай юм агна һэн. «Алайрай басаганай аманһаа аянга. Хэжэнгын хүбүүнэй хэлэнһээ дуун» — гэжэ хүхижэ байһаар, нэгэ дүүрэн бэетэй аялга дуу бүридүүлжэ, тэрэнээ ното дээрэ буулгаба гээшэ. Би тэрээндэнь тааруулжа үгэнүүдыень шүлэглэбэб. Удаань тэрэ дуугаа үнөөхи Үнгын басаганай анхаралда табижа, ганса хургаараа пианино тоншон байжа дуулуулбабди. Студентнүүд сугларшаба. Барандаа даган дуулалдажа оробо. Баярлашаһан бидэ хоёр байха һууха газараа олобогүйбди. Гэбэшье Жигжит тэрэ дуугаа үшөө хэдэн дахин мүлижэ, бүри нугархай, бүри уянгатай, хухалгатай болгоо һэн. Тингэжэ тэрэ дуундаа «Жаргал» гэжэ нэрэ үгөөд, уданшьегүй үнөөхи радиогой хоорооp дуулуулаа һэмди.

Нэгэ иимэ ушарал мартагдадаггүй. Балтахиновай нэрэмжэтэ (урдандаа Монгольско) үйлсын нэгэ гэртэ байрладаг байгаабди. Тэндэ ерээдүй ойрын композиторнууд — һаяхан уран һайханай техникум дүүргээшэд Николай Халбаев, Дандар Аюшеев, Бау Ямпилов, Жигжит Батуев сугларба гээшэ. Ямпиловай гарта скрипкэ шэнхинэнэ, Аюшеевэй аманда гобой лимбэ хоёр ээлжэлнэ. Николай Халбаев суур гэжэ өөрынгөө дархалһан модон жэмбүүр ханхинуулна, тиихэдэ хуур бариһан Жигжит Батуев аман соогоо дуунай аялга шүүрдэнэ.

— Шэнэ дуунуудые зохёое, нүхэд!

— Хажуудамнай зэргэлээд нарайлалгын гэр байна.

— Нялхануудай шашхалдаан дээрэһээ тухайлхада, хоног соо хэды олон эхэнэрнүүд түрэнэ гээшэб! Бидэнэр хамһажа нэгэшье дуу түрэел, — гэлдээн болоод, нэрьесэ энеэлдэбэ.

Энээн дээрэһээнь эшэ абажа, би «Үлгын дуун» гэһэн шүлэг бэшээ бэлэйб:

Монсон шарахан
толгойхом,
Мойһон харахан нюдэеэ
Анин түргөөр —
унтыш даа,
Амтан намаа хүхыш даа.
Вааюу-бааюу бүүбэйхэн,
Баабай эжын хөөхэйхэн!...

Энээндэ тэдэ нүхэд барандаа мүрысэһэн шэнгеэр хүгжэм аялга найруулһан юм. Зүгөөр Жигжит Батуевай зохёоһон хүгжэм олондо үлүүсэ һайшаагдажа, мүнөө хүрэтэрөө дуулагдадаг. Иимэ жэшээнүүд, иимэ ушарнууд залуу бидэнэй замай эхиндэ олон үзэгдэһэн байха. Би Жигжит Батуевичтай хамта дүшөөд дуу бэшээ һэмди. Тэдэнэй арбаад гаран эрхимүүдынь солото композиторай дуунуудай энэ шэлэгдэмэл согсолбори соо багтаба.

* * *

Жигжит Батуевич Батуев буряадай хатар дуунай хүгжэмэй олондо мэдэрэгдэһэн мастер мүн. Буряадай хэдэн баледүүдые зохёожо, оперо ба баледэй театрай репертуарые шэмэглэһэн, тиихэдэ Яхадай анха түрүүшын балет, хальмагай түрүүшын балет найруулһан солотой.

Буряад арадай баатарлиг туужа «Абай гэсэрэй» удхаар «Газарай хүбүүн» гэжэ балет зохёоһонойнгоо түлөө Буряадай АССР-эй шангай лауреат болоһон байна.

Буряадай солото композитор, Россин Федерациин искусствын габьяата ажал ябуулагша Жигжит Батуевич Батуевай хүгжэм зохёолнууд мүнөө гансахан Буряад орондо бэшэ, бүхы Советскэ Союзда мэдээжэ болонхой.

Саг үе бүхэн өөрын дуутай. Гушаад ондо гараһан дуунда адляар мүнөө шэнэ дуу зохёожо болохогүй. Энээниие һайса мэдэхэ Жигжит Батуев жара наһа хүрэбэшье, залуу сэдьхэлтэй зандаа, шэнэ шэнэ дуунуудые найруулһаар.

Жигжит Батуевич Батуевай жаран наһанай жаргал дээрэ энэ шэлэгдэмэл дуунуудайнь согсолол зорюулагдан хэблэгдэбэ.

Цэдэн ГАЛСАНОВ, поэт.

АЖАЛШАДАЙ бэшэгүүдһээ

ҮНДЭР НАҺАТАЙ ГЭНГҮЙ...

Улаан-Үдын локомотив-вагон заһабарилгын заводой дэргэдэхи «Союзпечатиин» киоскдо үндэр наһатай хүнэй урин мэшэгаар газетэ, журналнуудые наймаалжа байхыень хараат. Энэ нүхэрнай ажалай, дайнай ветеран Максим Сергеевич Багадаев гээшэ. Максим Сергеевич 1973 онһоо киоскдо хүдэлжэ, эрхим амжалтануудые туйлана. Тэрэ Улаан-Үдын эрхим киоскернуудай нэгэн, коммунис ажалай ударник юм. М. С. Багадаев һара бүрэндэ абаһан даабаряа үлүүгээр дүүргэжэ байдаг.

Нүхэр Багадаевай ажалай намтар ехэ һонирхолтой. 1920 онһоо партиин гэшүүн М. С. Багадаев амаралтада гаратараа партийна ба совет органуудай харюусалгатай тушаалнуудта хүдэлөө. Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуу ехэ дайнда хабаадажа, дайшалхы Улаан Тугай орденоор ба олон медальнуудаар шагнагдаһан байха.

Максим Сергеевич амаралтада гараһаар арбаад жэл болоо, теэд гэртээ миин һуудаггүй. Тэрэ 6 жэлэй хугасаа соо ЛВРЗ-гэй пенсионернүүдэй партийна эхин организациин хүдэлмэри ударидаа. Мүнөө тэрэ партийна энэл эхин организациин бюрогой гэшүүн.

Ф. СТЕПАНОВ.

ХАЛАГЛАМААР

Һаяхан би холын Хяагтын аймагһаа түрэл Буряад нютагайнгаа ниислэл Улаан-Үдэ хото албан хэрэгээр ошоод ерээ һэм. Тиихэдээ үнинэй эбдэрээд хэбтэһэн часаа заһуулха һанаатай абаашааб. Революциин талмайн хажуудахи жаран базаар соохи час заһадаг мастерскойдо орохо-дом, нэгэ эхэнэр илдам зөөлэнөөр часыемни тушаажа абаад

— Частнай июлиин 6-да бэлэн болохо. Сулөөтэй сагтаа орожо абаарайт, — гэбэ.

Хэлэһэн үдэрнь мастерскойдо орожо шадаагүйб. Үглөө үдэрнь ороходом, тэрэмни дурагүйхэнөөр:

— Частнай бэлэн бэшэ. Июлиин 8-да орооройт, — гэжэрхибэ.

Найманай үдэр ерэхэдэм, часни баһал бэлэн бэшэ байшаба. Июлиин 9-дэ орожо часайнгаа бэлэн бэшые дахин дуулахадаа:

— Хэды болотор намайе зобоохо хүнүүд гээшэбта. Гэртээ бусаха сагни ерээ. Заһажа шадахагүй һаа, часыемни бусааж үгэгты, — гэбэб.

Тэрэмни энэ тэрэ юумэ обооргоһон, онгиргоһоной һүүлээр сухалтайгаар:

— Частнай манда үгы. Хүн зоной ажаһуудалай эрилтэ хангадаг Байшанда ошоод, нүхэр Нитбайда хандагты, — гэбэ.

Эндэ юумэн бүтэхэеэ болибо гэжэ ойлгоходо, часыемни тушаажа абаһан эхэнэрэй зааһан байшанда ошожо, нүхэр Нитбай гэгшынь олобоб. Тэрэмни цехэй начальник байшаба. Хахад часай туршада бэдэрһэнэй һүүлээр нүхэр Нитбайм:

— «Юбилейный» гэжэ магазин соо хүдэлдэг мастерта часшни үни үгтэнхэй. Тэндэ ошоод, часаа тэрэ мастерһаа аба, — гэбэ.

Магазин соо хүдэлдэг мастертай үни удаан бэдэрбэшье, часаа олобогүйбди. Тингэжэ нүхэр Нитбай намайе өөрһөө зайлуулһан байгаа.

Үглөөдэрнь хүн зоной ажаһуудалай эрилтэ хангадаг байшанда ерэхэдэм нүхэр Нитбай үгы байшоо. Гэбэшье, талаан дайралдажа часыемни заһахаяа абаһан мастер Людовтэй уулзашабаб. Тэрэмни ехэрхүү, бардам хүн байшоо.

— Би ганса Буряадай АССР-эй ажалшадай ажаһуудалай эрилтэ хангаха министртэ мэдэлтэй хүм. Тэрэнһээ ондоо хэншье намда захирал үгэжэ шадахагүй. Часшни мүнөө аэропортдо байна, — гээ һэн.

Түб хотодоо байха сагни дүүрэжэ, часаа мастерскойһоо абангүй, заһаһанайнь һүүлдэ намда эльгээхынь мастер нүхэр Мараева гэгшэдэ найдан даалгажархёод, гэртээ бусаха баатай болоо һэм.

Республикынгаа ниислэл Улаан-Үдые культура ехэтэй хото болгохын түлөө тэмсэжэ эхилэнхэйбди. Тиихэдэ тус хотымнай ажалшадай ажаһуудалай эрилтэ хангаха предприятинуудай зарим хүдэлмэрилэгшэдэй хүдөөһөө ерэһэн хүнүүдтэ хайша хэрэгээр хандахань халагламаар, гомдолтойшье байна.

В. ДАШИЕВ,
Хяагтын аймагай Бага-Хүдэри тосхондо ажаһуугша.

Футбол

ШУУГДЭҺЭН ХАРЮУГАА АБАА

«Сэлэнгэ»: В. [illegible]гов, Б. Солонский, А. Русяев, В. Чикачев, В. Плюснин, А. Кизиев (С. Кокорин 50), Ю. Кокорин, В. Михнов, Ю. Изюмцев, М. Пастухов (С. Чупров 57), Ю. Самсонов;

«Химик»: М. Богданов, С. Кривоногов, В. Терещенко, В. Талгаев, В. Хван, Ю. Полянский, В. Губанов, С. Максимов (Л. Мироненко 62), В. Крыганов, В. Ваганов, А. Яковенко;

Айлшаар ерэһэн Джамбулай «Химик» Казахай ССР-эй футболистнуудай дундаһаа байгша оной уулзалгануудые манай зонодо түрүүшынхеэ үнгэргэжэ эхилһэн команда. Тиибэ ябаһаар ба, хабарһаа хойшо үнгэргэжэ эхилһэн уулзалга бүхэндөө шадамар бэрхээр наадажа захалһан байна. Тиин эдэнэр наадаанай түрүүшын духэригтэ өөрынгөө стадион дээрэ үнгэргэһэн 18 уулзалгадаа айлшаар ерэһэн командануудта нэгэшэншье илагдангүй гаража, дүн хамта 16 очко абаһан байгаа.

«Химик» командын футболистнууд манай Зүүн Сибириин, Алас-Дурна зүгэй стадионууд дээрэ эзэлхэтэ наадануудаа үнгэргэжэ эхилхэдээ, бараг һайн наадажа ябаһан ха. Жэшээнь, августын эхиндэ Эрхүүгэй «Авиатор» команда айлшалхадаа, талмайн эзэдые 2:1 тоотойгоор шүүгдэһэн байха юм.

Байгша оной июнин 13-най үдэр «Сэлэнгын» футболистнууд «Химиктэй» Джамбул хотодо уулзахадаа, талмайн эзэдтэ 4:1 тоотойгоор шүүгдэжэ ерээ һааб даа.

Үнгэрэгшэ амаралтын үдэр харюугайнаа уулзалга үнгэргэхөөр эдэнэр манайда ерэһэн байна. Эдэнэрэй наадан дахяа харахада командын бүхы гэшүүд һайн доболтожо, хамгаалалтай байба. Вратарь Михаил Богданов шадамар бэрхээр наадахадаа, стадионой суглараһан олоор хахадта алишье командын футболистнууд тоо нээнгүй амаралта гарана. Энэдэ манай команда тоо нээжэ шадаха аргатай байна. Тээд доболтолгошод Михнов, Изюмцев гэгшэд сохиһон бумбэгэ айлшадай вратарин гарта ороод лэ байха юм.

Наадаанай хоёрдохи хахадта «Сэлэнгын» футболистнууд аяла һайн доболтожо хэжэ оробо. Энэдэ Валерий Михнов, Юрий Изюмцев, наадаанда шэнээр оруулагдаһан Сергей Чупров гэгшэд талмайн алишье захаар доболтожо ороно. Наадаанай эхилһээр наян гурбадахи минутын ябажа байхада Юрий Самсоновой эршэтэйхэнээр сохиһон бумбэгэ абаһан айлшадай вратарь тэрэнээ алдаржархёо бшуу. Энэдэ дутэ байһан Валерий Михнов тэрэнийе сохихо, одоошье тоо нээгдэбэ. Уулзалгын дүүрэтэр хэдэн удаа шанга доболтолго эмхидхэжэ айлшадай, мүн манайшье футболистнууд тоо нээжэ үрдингүй, наадаяа түгэсхэбэ. «Сэлэнгын» командын футболистнууд тэгээд эдэнэртэ шүүгдэһэн харюугаа абажа, хоёр очко өөртэө бэшүүлэх болобо.

Удаадахи наадан манай стадион дээрэ августын 14-дэ үнгэргэгдэхэ. Айлшаар Кзыл-Ордагай «Орбита» команда ерэхэнь. Наадан үдэшын 7 часһаа эхилхэ.

Манай корр.

США. Дэлхэй дээрэхи эгээл томо экскаваторай энэ оньһон хүрзэ нэгэ доро 210 тонно шорой малтажа абаха хүсэтэй.
Кейстон-ТАСС-ай фото.

Уласхоорондын шэнжэлэл

Шахардуу байдал һуларуулагдаа

Европодо аюулгүй байдал ба харилсаа холбооной талаар зүблөөнэй дүнгүүд энэ түбиин политическэ байдалай гол анхаралда байна. Зүблөөнэй дүнгүүдые министрнүүдэй кабинедүүд, парламентнууд, политическэ партинуудай хүтэлбэрилхы органууд зүбшэн хэлсэнэ. Европодо ородоггүй ондоо олонхи оронуудта тус зүблөөнэй дүнгүүд мүн лэ һайшаан дэмжэгдэнэ.

Зүблөөнэй амжалтатайгаар дүүрэһэн ушар хадаа нииитын элдэб байгуулалтатай гүрэнүүдэй амгалан ёһоор зэргэ оршон ажаһууха ёһо гуримай илан мандаһые гэршэлнэ гэжэ политическэ олон ажал ябуулагшад ба хилын саанахи хэблэл тэмдэглэнэ. Энэ ёһо гуримай түлөө Советскэ Союз ба социалис бусад оронууд шууд сэхээр, нэгэ хараа бодолтойгоор тэмсэнэ. Шахардуу шанга байдалые һуларуулха хэрэгтэ зорюулагдаһан тон шухала дурадхалнуудтайгаар КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневэй хэһэн гайхамшаг ехэ ажал ябуулга тэмдэглэгдэнэ. Хельсинкидэ хэлэһэн үгэнь үргэнөөр тайлбарилагдана.

Зүблөөнэй дүнгүүд Европын арадуудай хүсэл эрмэлзэлдэ бодото ёһоор харюусана гэжэ эдэ бүхы һайшаан дэмжэлгэ харуулна. Зүблөөнэй дүнгүүд энэ түбиин арадуудта дэлхэйн хоёрдохи дайнда политическэ талаар эсэсэй дүн гаргалга байхаһаа гадна, Европые амгалан ажаһуудалтай түби болгохо замда тон шухала алхам боложо үгөө.

Хаа хаанагүй һайшаан дэмжэлгын боложо байхада «хүйтэн дайнда» дуратайшуулай Хельсинкидэ болоһон уулзалгын удха шанарые багадхахые һэдэхэнь даншье урмагүй байна. Энэ талаар Пекинэй идхагшад илангаяа ехэ оролдолго гарган, зүблөөнэй дүнгүүдтэ эсэргүү, Европын арадуудые доромжолһон хэтэрмэ шууяа гаргана. Нүгөө талаһаа, баруунай оронуудта орходоо Советскэ Союз энэ зүблөөнһөө ехэ юумэ абаа гэжэ байгаад Баруун Европын ба США-гай зарим газетэнүүдэй хуудаһан дээгүүр амгалан байдалда дурагүйшүүл бэшэнэ. Тус зүблөөн дээрэ Л. И. Брежневэй иигэжэ хэлэһэниие эндэ дурдахада угаа таатай ха: «удаан саг соо үргэлжэлһэн хэлсээнүүдэй үрэ дүнгүүд иимэ: илагшад ба илагдагшадшье үгы, юумэ оложо абагшад ба юумэеэ гээгшэдшье үгы. Энэ хадаа ухаан бодолой илалта мүн. Бултадаа шүүгээ: зүүн ба баруун зүгэй оронууд, социалис болон капиталисшье гүрэнүүдэй арадууд — бүлэглэлдэ ороггшод ба ородоггүйшүүлшье, бага ба ехэшье гүрэнүүд. Энэ хадаа манай дэлхэй дээрэ эб найрамдал ба аюулгүй байдалда дуратай бүхы хүнүүдэй шүүбэри мүн».

Манай үе сагай эгээл гол зорилго — арадуудай амгалан ба аюулгүй байдал бэхижүүлгые шиидхэхэ таатай арга боломжо Европын арадуудта бии болоо. КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй ба СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Тогтоол соо тэмдэглэгдэһэнэй ёһоор, зүблөөндэ хабаадагшадаар зүбшэгдэһэн гүрэнүүд хоорондын харилсаануудай ёһо гуримууд хадаа «Европын уласхоорондын харилсаануудһаа эзэрхэг түрэмхэй ба хүсэ хэрэглэлгын ямаршье ябуулга усадхахын тула найдамтай үндэһэ һуури байгуулха зэргэтэй». Мүнөө эдэ ёһо гуримуудые үндэһэжүүлэн, уласхоорондын байдалда бодото хуули болгохо зорилго табигдана. Тэрэшэлэн уласхоорондын шахардуу байдалые политическэ талаар һуларуулга дээрэ сэрэгэй талаар нэмэлтэ хэжэ үгэхэ хэрэгтэй. Энэ асуудал уласхоорондын элдэб хэлсээнүүд дээрэ зүбшэгдэжэ байна. Стратегическэ добтолгын зэбсэгүүдые хизаарлаха тухай совет-американ ба түбэй Европодохи зэбсэгтэ хүсэнүүдые, буу зэбсэг хоёр талаһаа хороохо тухай Венэдэ хэгдэдэг хэлсээнүүд эдэ асуудалнуудай эгээл гол шухалань болоно. Тэрэшэлэн экономическа харилсаанай талаар, Европын арадуудай ажабайдалда хабаатай бусад олон асуудалнууд шиидхэгдэхээр болонхой. Арадуудта амгалан байдал хангаха талаар Европын ондоо түбинүүдтэ жэшээ харуулжа шадаха, харуулха уялгатай байһыень бүхы юумэн харуулна.

Шэнэ ажабайдалай алхамууд

Урда Вьетнамай Республикын (РЮВ) алтан одотой улаан хүхэ тугай Сайгондо үргэгдэһэнһөө хойшо гурба һараһаа дээшэхэн саг үнгэрбэ. Гэбэшье Урда Вьетнамай газар дээрэ шэнэ ажабайдал найдамтай түргөөр дэлгэрнэ.

Урда Вьетнамай республикын саг зуурын революционно правительствада түрүүшын журамһаа хүндэ хүшэр байдал абтаһан: дайнда һандаргагдаһан, хилын саанаһаа сүм дулдыдажа байһан экономико, ябахаяа болиһон транспорт, хоёр миллион шахуу ажалгүйшүүл, үлэн хооһон хэдэн миллион хүн зон. Тхиеугэй журамай үедэ дуран соогоо аашалалдажа байһан революцида эсэргүү хүсэн, гэмтэ ябадал гаргагшад нюуса байдалда оробошье, бултадаа буу зэбсэгээ үшөө хаяагүй байһаар.

Сэрэгэй-захиргаанай комитедүүд, засаг түрын революционно органууд заахашье унжагайрангүй. «уг залгамжалуулан абаһан» энэ бэрхэшээлтэ байдалые заһан заларуулжа оронхой. Орон доторнь нииитын журам тогтоогдожо, амжалтатайгаар дэмжэгдэнэ. Экономическа байдалынь гуримшуулагдана. Сайгоной промышленна хэдэн арбаад предприяти хүдэлжэ эхилээ. Ажалгүй хүнүүдые хүдэлмэритэй болгохо асуудал шиидхэгдэжэ байна.

Таряашад полинуудтаа бусана. Шэнэ засаг газарые элдүүрилдэг хүнүүдтэ үгэхэһөө гадна, рис болон хүдөө ажахын бусад продукци үйлэдбэрилгэдэнь тэдэндэ туһалнa. Меконг мүрэнэй адагта, оронойнь таряа ургуулдаг гол районд уһалууриин 85 томо түхеэрэлгэ һэргээн ашаглагдаа. Дайнай үедэ бүхы Урда Вьетнам соогуур тарашаһан таряашадай 125 мянган бүлэ эндэ бусажа ерээ. Республикын хүн зон рис, саахар, үргэн хэрэглэлэй бусад эд бараагаар хангагдана.

Урда Вьетнамай Республикын саг зуурын революционно правительствын политика, бэелүүлжэ байһан хэмжээ ябуулганууд үргэн нииитэ хүн зоноор һайшаан дэмжэгдэнэ. Революционно засагай түйлаһан амжалтанууд сэрэгэй-захиргаанай комитедүүдэй түлөөлэлгые байн байтараа хүн зоноор һунгагдаха засагай органууд — арадай революционно комитедүүдэй гарта үгэхэ асуудал зүбшэлгэдэ табиха арга боломжо правительствада олгобо. Ороноо сүлөөлхын түлөө дайнда хабаадаһан элдэб хүдэлөөнэй түлөөлэгшэд арадай революционно комитедтэ орохо юм.

Урда Вьетнамай Республикын (РЮВ) правительствын гадаадын шууд сэхэ политикын хараа шугам уласхоорондын байдалда үргэнөөр дэмжэгдэнэ. Наяһаа дээшэ гүрэн энэ орониие мэдэрээд байна. ДРВ-тэй адляар РЮВ-ые ООН-ой гэшүүн болгон абаха гуйлта эдэ үдэрнүүдтэ харагдажа байна.

Урда Вьетнамай правительство ба арад зон үшөөл ехэ бэрхэшээлнүүдые дабан гараха болоно. Гэбэшье бүгэдэ арадайнгаа дэбжэлтээр, уласхоорондын таатай зохид эрхэ байдалда, ДРВ-гэй аха дүүгэй туһаламжаар, Советскэ Союзай ба социалис бусад оронуудай дэмжэлгээр урдаа табигдаһан хамаг бэрхэшээлтэ зорилгонуудаа тэдэнэрэй амжалтатайгаар шиидхэхэ байһандань ямаршье һэжэг түрэнэгүй.

Суг хамта байхын түлөө

Хойто Америкын монополинуудта эсэргүү тэмсэлдээ Латиин Америкын оронуудай суг хамта байхые оролдодог байһаниие һүүлэй үдэрнүүдэй үйлэ хэрэгүүд гэршэлэн харуулна. Американ монополинууд олон арбаад жэлэй туршада энэ түбидэ эзэрхэлгэ хэжэ байна. Латиин Америкын экономическа асуудалнуудые зүбшэн харадаг регинальна элдэб зүблөөнүүд дээрэ иимэ хүсэл эрмэлзэлгэ харагдадаг болоо. Жэшээнь, июлиин һүүл багаар Коста-Рикын ниислэл Сан-Хоседэ Америкын гүрэнүүдэй организациин (ОАГ) тусхай зүблөөн үнгэргэгдэбэ. Тэндэ «ОАГ-ай гэшүүн оронуудай экономическа эрхэ аршалхые» уряалһан договор США-тай баталха тухай шиидхэбэри абаһан байха юм.

Энэ зүблөөнэй һүүлээр Панамада конференци боложо, ойрын һаранuудта Латиин Америкын экономическа гурим байгуулха тухай шиидхэбэри абтаа.

Латиин Америкын экономическа гурим энэ түбиин оронуудай экономическа түрүүшын организаци болоно. Тиимэһээ организациин бүридэлдэ гансахан энэ районой оронууд орожо, США-гай хабаадалсахагүй байһан дээрэһээ тэрэнэй делегаци конференцидэ уригдаагүй. Куба ЛАЭС-эй бүрин эрхэтэ гэшүүн болон абтаха болоо. Энэ хадаа дэлхэйн бүмбэрсэгэй баруун хахадта оршодог түрүүшын социалис гүрэнэй үшөө нэгэ шэнэ илалта болоно.

Латиин Америкын экономическа гурим байгуулха тухай дурадхал энэ жэлэй март һарада Мексикэ ба Венесуэлын президентнүүд — Луис Эчеверия, Карлос Андрес Перес гэгшэд оруулһан юм.

Империалис монополинуудһаа экономическа талаар дулдыданги байгаад национальна экономикоёо хүгжөөхэ ямаршье аргагүй байһаниие Латиин Америкын олонхи оронуудай мэдэрдэг болоһониие ЛАЭС байгуулха тухай шиидхэбэри эли тодоор гэршэлэн харуулна. Вашингтонһоо шадаал һаа багаар дулдыданги байха гэһэн Латиин американцуудай хүсэл эрмэлзэлые ЛАЭС байгуулха түсэбүүд элишэлэн харуулна гэжэ Америкын «Крисчен Сайенс монитор» газетэ бэшэһэн байна.

Е. ЕГОРОВ,
А. БИРЮКОВ,
А. МЕДВЕДЕНКО.
(ТАСС).

Телефон, телеграф, радио: Хилын саанаһаа

СОФИ

Болгариин коммунистнуудай зорилгонууд

ТАСС

БКП-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь Т. Живков партиин Бургастахи окружной комитедэй заседани дээрэ үгэ хэлэбэ.

Тиихэдээ Т. Живков эрдэм, техникын хүгжэлтэ дэбжэлтын, ажалшадай байдал һайжаруулгын асуудалнуудта, ургажа ябаа залуу үетэниие хүмүүжүүлгын, гэгээрэл һайжаруулгын асуудалнуудта гол анхаралаа хандуулһан байна.

БКП-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь партиин үзэл сурталай хүдэлмэриин зорилгонуудта тогтожо хэлээ.

БКП-гэй XI съездэдэ бэлэдхэл уласхоорондын таарамжатай һайн оршон байдалда үнгэрнэ гэжэ Т. Живков үргэлжэлүүлбэ. Аха дүү социалис оронуудай нэгэдэл улам бэхижэжэ, уласхоорондын коммунис ба хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй нүлөөн үргэдэжэ, дэлхэйн революционно хүгжэлтэ улам үргэн далайсатай боложо байна. Энэ талаар агууехэ Советскэ Союзай, тэрэнэй Коммунис партиин, КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневэй габьяа ехэ гэжэ Т. Живков хэлэбэ.

Хельсинкидэ болоһон зүблөөнэй дүнгүүд тухайда тогтоходоо, энэ түбидэ эб найрамдал бэхижүүлгэдэ тэрэ түүхэтэ удха шанартай гэжэ тэмдэглээ.

СОФИ

ХАМТЫН ОРОЛДОЛГЫН ДҮН

ТАСС

Аюулгүй байдалай ба харилсаа холбооной асуудалнуудаар нииитэ Европын зүблөөнэй дүнгүүд Европын арадуудай түйлаһан түүхэтэ амжалта болоно гэжэ БКП-гэй ЦК-гай Политбюро, НРБ-гэй Гүрэнэй Совет, Министрнүүдэй Совет сэгнэнэ. Энэ хадаа уласхоорондын айхабтар ехэ удха шанартай хэрэг мүн. Дэлхэй дээрэхи хүсэнүүдэй тэнсүүриин хубилһанай ашаар Европын зүблөөн амжалтатайгаар дүүрэхэ аргатай болоһон байна. Тэрэ аха дүү социалис оронуудай үүсхэлээр зарлагдажа, Европын бусад оронуудаар, США ба Канадаар дэмжэгдэһэн байгаа.

Энэ түүхэтэ хуралдаае зарлажа үнгэргэлгэдэ Советскэ Союз, КПСС-эй ЦК, Совет правительство, КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Леонид Ильич Брежнев ехэ габьяатай. Нүхэр Л. И. Брежнев КПСС-эй эб найрамдалта программые залан сэхээр бэелүүлжэ, зүблөөнэй амжалтатайгаар дүүргэлгэдэ ехэ туһа хүргэһэн байха юм гэжэ БКП-гэй ЦК-гай Политбюрогой, НРБ-гэй Гүрэнэй Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй мэдүүлгэ дотор хэлэгдэнэ.

Шахардуу байдалые политическэ аргаар һуларуулхаһаа гадна, сэрэгэй ябуулгануудые зайсуулан сараха, зэбсэг хэрэгсэлнүүдые хуряаха шухала гэжэ мэдүүлгэ дотор тэмдэглэгдэнэ. Түбэй Европодо зэбсэг хэрэгсэлнүүдые, зэбсэгтэ хүсэнүүдые хороохо тухай хөөрэлдөөнүүдэй амжалта бүгэдэ нииитээрэ бүрин хүсэдөөр зэбсэг хэрэгсэлнүүдые хуряаха замда шухала алхам болохо байна.

ЖЕНЕВЭ

Зэбсэг хэрэгсэлнүүдые хуряалгын комитедтэ

ТАСС

Зэбсэг хэрэгсэлнүүдые хуряалгын комитедэй зунай сесси эндэ хүдэлмэреэ үргэлжэлүүлһээр. Сэрэгэй ба бусад зорилгонуудаар байгаалида, сагай уларилда нүлөөлхэ хэрэгые хорихо тухай уласхоорондын хэлсээ баталха гэһэн СССР-эй дурадхалые һайшааһан ООН-ой Генеральна Ассамблейн шиидхэбэритэй зохилдуулан, иимэ хэлсээнэй текст баталха тухай асуудалнуудые комитет зүбшэн хэлсэжэ эхилбэ. Үнгэрһэн долоон хоног соо 10 ороной, эдэнэй дунда СССР-эй, США-гай, Англиин, ГДР-эй ба Венгриин экспертнүүдэй хабаадалгатайгаар хэдэн заседани үнгэргэгдөө.

СССР-эй түлөөлэгшэ А. А. Рощин үгэ хэлэхэдээ, уласхоорондын хэлсээ баталһанай ашаар лэ энэ ушар зайсуулагдаха ёһотой гэжэ тэмдэглэбэ.

ПАРИЖ

Ж. Маршегэй пресс-конференци

ТАСС

ФКП-гэй Генеральна секретарь Ж. Марше Франциин Коммунис партиин ЦК-да пресс-конференци үнгэргэбэ.

Зүүнэй үзэлтэй хүсэнүүдэй хамтын правительственна программа аша үрэ ехэтэйгээр, бүрин хүсэдөөр бэелүүлһэнэй ашаар оромнай хүшэр бэрхэшээлтэй байдалһаа гараха юм гэжэ Франциин Коммунис парти дахинаа мэдүүлнэ гэжэ Ж. Марше хэлээ.

Хамтын правительственна программын гол дүрбэн гуримые бодото дээрэнь бэелүүлхын түлөө — арадай ба социальна хэрэглэмжые һайжаруулхын, экономическа ажал ябуулга эдэбхижүүлхын, мүнгэнэй үнын уналгатай аша үрэ ехэтэйгээр тэмсэхын, демократическа хубилалтануудые хэхын түлөө тэмсэлдэ нэгэдэлээ бэхижүүлхыень Франциин Компарти ажалшадые уряалба.

ЛИССАБОН

Португалиин шэнэ правительство

ТАСС

Премьер-министр Васку Гонсалвиш түрүүтэй Португалиин Саг зуурын табадахи правительствын тушаалдаа орохын ёһолол эндэ болобо. Португалиин хүтэлбэрилэгшэд, Революционно Соведэй гэшүүд энээндэ хабаадаа. Республикын президент Кошта Гомеш, премьер-министр Васку Гонсалвиш тобшохон үгэнүүдые хэлэжэ, шэнэ правительствын зорилгонуудые тодорхойлһон байна.

Подполковник Антониу Арнан Метелу, Тейшейра Рибейру премьер-министрэй орлогшонор болобо. Мариу ди Оливейра Руйву — гадаадын хэрэгүүдэй, Жозе Жуакин Фрагозу — финансын, 1 рангын капитан Силвану Рибейру — обороной, майор Кандидо ди Моура дотоодын захиргаанай министрэй тушаалда һунгагдаа.

Газар нютагуудай хоорондохи харилсаае һайжаруулха министерство колониинуудые болюулха хэрэгые эрхилдэг гүрэнэй секретариат болгогдоо. Жоржи Ферро Рибейру тэрэниие толгойлно.

ЛИССАБОН

АЖАЛШАД ХАРЮУ СОХИЛТО ҮГЭНЭ

ТАСС

Үргэн нииитэ ажалшан арадай ба Зэбсэгтэ хүсэнүүдэй хүдэлөөнэй холбоо таһалхые һэдэһэн хархис хүсэнүүдэй, контрреволюциин харата ябуулгануудта Португалиин ажалшад шанга харюу сохилто үгэнэ.

Зэбсэгтэ хүсэнүүдэй хүдэлөөнтэй һаналаа нэгэдэлгын олон мянган хүнэй хабаадалгатай жагсаал ороной хойто хубидахи Порту хотодо болобо. Тэрээндэ хабаадагшад арадай нэгэдэл бэхижүүлхэ лозунгнуудые барижа ябахаһаа гадна, «Арад зон Зэбсэгтэ хүсэнүүдэй хүдэлөөнтэй хамта!» гэжэ хашхаралдаһан байна.

Португалиин түбэй хубиин Хойто сэрэгэй округой командалагша, бригадна генерал Карвашу жагсаалда хабаадагшадай урда үгэ хэлэхэдээ, мүнөө ороной хойто нютагуудаар боложо байһан харата ябуулгануудые хархис хүсэнүүд үүдхээ гэжэ тэмдэглэбэ. Португалиин революциин хүгжэлтэдэ тойбо татахые эдэнэр һэдэнэ. Имагтал Португалиин арадай түлөөлэгшэдэй нэгэдэлтэй, арад зоной ба Зэбсэгтэ хүсэнүүдэй хүдэлөөнэй нэгэдэлтэй байһанай ашаар хархис этэгээдүүдтэ, контрреволюцида шанга сохилто үгэхэ байна.

Гурим буса ябадал үүсхэгшэдтэ, эдэниие тухирагшадта эсэргүү хэмжээнүүдые сэрэгэй засаг захиргаан абажа байна.

НИКОЗИ

Кипртэхи байдал

ТАСС

Правительствын мэдэлдэ байһан аралай газар дээрэ ажаһуудаг түүрэг-киприодууд Кипрэй хойто хуби руу нүүжэ захалба.

ООН-ой түлөөлэгшын мэдүүлһэнэй ёһоор, Кипрэй асуудалнуудаар һаяхан Венэдэ үнгэргэгдэһэн хөөрэлдөөнүүдэй гурбадахи шатада түйлагдаһан хэлсээнэй үндэһөөр түүрэг-киприодууд нүүхэ ёһотой.

Энэ хэлсээе залан шэглүүлхын, амжалтатайгаар бэелүүлхын тула грек ба түүрэг бүлэгүүдэй, Кипртэ байдаг ООН-ой зэбсэгтэ хүсэнүүдэй түлөөлэгшэдһөө бүридэһэн хүдэлмэришэ хамтын комисси байгуулагдаа гэжэ мэдүүлгэ соо хэлэгдэнэ.

ШВЕЦИ. Стокгольмын парикмахер Холгер Редин гэгшэ олон жэл соо бритвэнүүдые суглуулжа байнхай. Тэрэнэй энэ юрэ буса коллекцидэ 600 «хүйтэн зэбсэг» сугларанхай. Тэдэнэй зариманиинь XVIII зуун жэлдэ бүтээгдэһэн байха юм.

ТАСС-ай фотохроника.

Уншагты һонирхохол байхат

ЭХЭНЭРНҮҮДЭЙ ДУРАТАЙ ЖУРНАЛНУУД

СОЦИАЛИС орон бүхэндэ моодын журналнууд хэблэгдэн гарадаг юм: СССР-тэ «Журнал мод», «Силуэт»; ГДР-тэ — «Сибиле», ЧССР-тэ «Жена а мода», Польшодо — «Уроды «Швият моды», Румынида — «Мода», «Модерн», Венгридэ — «Пешти диват»; Болгарида — «Лада», «Божур». Гоё һайханиие ойлгодог байхаар хүмүүжүүлгэдэ, хубсаһа хунарай моодын ба соёл болобсоролой талаар гүнзэгы бодол мэдэрэл хүгжөөлгэдэ эдэ журналнууд ехэ үүргэ дүүргэдэг юм. Социалис оронуудай моодын журналнуудай ахамад редакторнуудай уулзалга һаяхан болжо дүршэл шадабаряа халан абалсаһан байна. Моодын ба гоё һайханай асуудалнуудые үргэнөөр тайлбарилан ойлгуулха, ажалшадай ажаһуудал баяжуулан һайжаруулгада нүлөөлхэ шухала гэжэ эхэнэрнүүдэй журналнуудай хүтэлбэрилэгшэд уулзалгын үедэ шиидхээ.

ХУМХАА ҮБШЭН МҮР САРААГҮЙГӨӨР ҮГЫ ХЭГДЭХЭ ГЭЭШЭ ГҮ?

ХУМХАА үбшэнтэй тэмсэхын тула хэгдэһэн үнэтэ хүдэлмэри ашаг үрэ багатай байгаа гэжэ Элүүрые хамгаалха бүхэдэлхэйн эмхи (ВОЗ) сэхэ мэдэрхэ баатай болобо. Тэрэнэй мүр сараагүйгөөр үгы хэгдээ гэжэ тоологдоһон нютагуудаар үбшэн дахинаа һужэржэ байна гээд ВОЗ-ой гэшүүн 145 ороной экспертнүүд элирүүлээ. Азиин, Африкын олон районуудаар хумхаа үбшэнэй һужэрэн дэлгэрхэдэ, олон миллион хүнэй бэедэ аюул тохёолдоно. Энээнһээ хүнүүд олоор наһа барана. Жэшээнь, Африкын Сахараһаа урдуурхи нютагуудаар хумхаа үбшэнһөө жэл бүхэндэ хоёр хүрэтэр наһанай 1 миллион шахуу үхибүүд үхэдэг байба. Мүнгэнэй үнын унаһанһаа, нефтиин сэнгэй хүндэрһэнһөө уламжалан (инсектицид гэжэ эм нефтьһээ абтадаг юм), эмэй сэн эрид нэмэжэ, хумхаа үбшэнтэй тэмсэлые хүшэр бэрхэшээлдэ оруулна.

ВЕРФЬҺЭЭ ГАРАМСААРАА ЗОГСОХО БААТАЙ БОЛОБО

ТОКИО ТАНКА гэдэг компанида зорюулжа, Японой судна бүтээлгын Исикавадзима — Харима компани дэлхэй дээрэхи эгээл ехэ — 378,9 метр утатай 62 метр үргэн «Ниссэй мару» гэдэг танкер бариба. Японой далайн ёһо заншалаар, уһан буу габигдамсаараа тэрэнэй түрүүшынгээ рейсдэ гараха ёһотой байгаа. Гэбэшье «Ниссэй — Мару» урагшагүйдэбэ. Орон доторхи экономикын хүшэр бэрхэшээлтэй байдалда ороод байхада, тэрэнь бүтээгдэдэ. Иимэ шалтагаанаар мангатан ехэ танкер верфьһээ гарамсаараа зогсохо баатай болобо. Портын захиргаанай мэдээнүүдэй ёһоор, экономикын хүшэр хүндэ байдалда ороһонһоо шалтагаалан, байгша оной июнь һара соо Японда 13 ехэ танкер якоряа хаяжа, зогсоһон байха юм.

ЛОНДОНОЙ ХҮН ЗОН ЯМАР АГААРААР АМИЛНАБ

ЕХЭ ЛОНДОНОЙ мэриин эрдэмтэ советник Р. Калинин мэдүүлһэнэй ёһоор, дэлхэйн бусад ехэ ехэ хото городуудтай сасуулжа үзэхэдэ, Англиин ниислэл хотын агаар айхабтар муухай байна. Тодорхойлжо хэлэхэдэ, Стокгольмын, Цюрихэй, Брюсселиин, Парижай, Ослын, Копенгагенай хүн зондо орходоо, лондонойхид һураггүй ехэ сернэ газ, мүн Чикагын, Лос-Анджелесай, Сан-Францискын улад зондо орходоо, улам ехэ углеродой дуокись амилдаг байха юм.

ТАД ҺӨӨРГЭ БАЯШОО

ФРАНЦИИН тамхинай түбэй складуудай хүдэлмэришэдэй хэдэн һара соо буһалгаалхадань, тамхи таталгые буруушаадаг бүлгэмэй гэшүүд сэхээр баярлаба. Энэ буһалгаанһаа уламжалан, орон дотор тамхиншад заабол үсөөрхэ байна гэжэ тоолоһон юм. Зүгөөр тад һөөргэ юумэн болобо. Ехэ саг соо тамхин худалдагдаагүй байха гэжэ һанаата болоһон дээрэһээ тамхиншад сигаретэ ехээр худалдажа абаад, нөөсэлһэн байгаа бшуу.

(ТАСС).

«СПОРТЛОТОГОЙ», «СПОРТЛОТО-2-ОЙ» ТИРАЖАЙ ДҮНГҮҮД

«Спортлотогой», «Спортлото-2-ой» 29-дэхи тиражай дүнгүүдые Спортивна лотерейн главна управлени согсолбо.

«Спортлото»: Нэгэшье хүн зургаан номер таажа шадаагүй. Табан номер таагшад — 696 түхэриг, дүрбэн номер тааһан хүнүүд « 31 түхэриг, гурбан номер таагшад 3 түхэриг абаха.

«Спортлото-2»: Зургаан номер хэншье таабагүй. Табан номер таагшадта — 1469 түхэриг, дүрбэн номер тааһан хүнүүдтэ — 33 түхэриг, гурбан номер таагшадта 3 түхэриг үгтэхэ.

29-дэхи тиражай шүүбэриие нөөсэлгын кассанууд 1975 оной августын 17-һоо сентябриин 17 болотор түлэхэ байна.

Ээлжээтэ тираж августын 13-да үнгэргэгдэхэ.

(ТАСС).

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда. «Коллективтэйгээ нэгэ һаналтай байха» — А. Белоусовагай статья. «Заһабарилга удаарна» — М. Хензыхеновэй статья. ТАСС-ай материал. «Фермын табан жэлэй түсэб» — В. Бадмаевай статья. ТАСС-ай һүүлэй һонин.

Хоёрдохи хуудаһанда. «Бүтээһэнээ хаража үзэхэдэ» — В. Гармаевай статья. БАМ-һаа А. Куклинай бэшэһэн тэмдэглэлнүүд. Совет орон доторнай.

Гурбадахи хуудаһанда. О. Куницынай статья. АПН-эй материал. «Социалис оронуудаар» — фото һонинууд. Уласхоорондын шэнжэлэл. Хилын саанаһаа.

Дүрбэдэхи хуудаһанда. «Халуун булагуудай дэргэдэ» — Т. Волынцевагай статья. АПН-эй материал.

СЭНХИР ЭКРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 10.50 — Социалис оронуудай телевидениин документальна фильмүүд харуулагдаха (үнгэтэ). 11.35 — «Таабаринууд ба тайлбаринууд» (үнгэтэ). 11.50 — «Манай саад (үнгэтэ). 12.20 — А. Твардовскиин зохёолнууд. 12.50 — Шэнэ һонин. 13.00 «Үхибүүдтэ — фильм». «Ханилан нүхэсэһэн басагамни» — уран һайханай фильм. 14.20 — Спортын һонин (үнгэтэ). 14.35 — «Табан жэлые — уридшалан». 15.20 — «Кречинскиин хурим» — ССР Союзай Гүрэнэй академическэ Бага театрай фильм-зүжэг түрүүшынхеэ харуулагдаха. 17.50 — Забһарлалга.

Улаан-Үдэ. 18.00 — «Уласхоорондын шэгжэлэл» (буряадаар). 18.20 — Шэнэ һонин.

«Орбита». 18.30 — «Время». 19.00 — «Подпоручик Киже» — фильм-балет (үнгэтэ). 19.45 — «Мастер Снетков» — телеочерк 20.00 — Спортын һонин (үнгэтэ). 20.15 — «Табан жэлые — уридшалан!» Украинын КП-гэй Киевэй горкомой нэгэдэхи секретарь А. П. Ботвин дамжуулгада хабаадалсаха. 21.00 — «Кречинскиин хурим» — фильм-зүжэг. 23. 30 — «Шатарай һургуули» 24.00 — «Время». 00.30 — Забһарлалга. 00.40 — Футболоор СССР-эй чемпионат. «Динамо» (Киев) — «Черноморец», Киевһээ дамжуулга хэгдэхэ.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 18.00 — «Шатарай һургуули».

Улаан-Үдэ. 18.30 — «Энээниие хэншье мэдэхэ ёһотой». 18.50 — Буряад литература.

Редактор Ц. Ц. ЦИБУДЕЕВ.

 □ Типография управления по делам издательств, полиграфии и книжной торговли Совета Министров Бур АССР Н 03609. Заказ № 3044